

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GRAFİK VE FOTOĞRAF

KİTAP KAPAĞI TASARIMI

Ankara, 2012

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KİTAP KAPAĞI TASARIMI VE ÖZELLİKLERİ	3
1.1. Kitap Kapağını Oluşturan Görsel Öğeler	4
1.2. Tasarımında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	5
1.3. Kullanılan Teknikler	6
UYGULAMA FAALİYETİ	11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	17
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	18
2. BİLGİSAYARDA RESİM İŞLEME	18
2.1. Arka Plan Temizleme	18
2.1.1. Arka Planı Temizleme / Pen Tool	18
2.1.2. Arka Planı Temizleme / Magic Wand	25
2.1.3. Arka Planı Temizleme / Magnetic Lasso Tool	29
2.1.4. Arka Planı Temizleme / Extract	33
UYGULAMA FAALİYETİ	42
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	50
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	51
3. BASKIYA İŞ GÖNDERİRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR	51
3.1. Sayfayı Ölçümlendirme	51
3.1.1. Makas, Etek, Ağız ve Sırt Payları	51
3.1.2. Taşma Payı (Bled)	52
3.1.3. Rehberler ve Kontrol Şeritleri	52
3.2. Spot Renkler	54
3.3. Pantone Renkler	55
3.4. Trapping	56
3.5. Overprint	57
3.6. Resimler	58
3.7. Yazılar	58
3.8. Kırım Yerleri	58
UYGULAMA FAALİYETİ	59
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	64
MODÜL DEĞERLENDİRME	65
CEVAP ANAHTARLARI	67
KAYNAKÇA	68

AÇIKLAMALAR

ALAN	Grafik ve Fotoğraf
DAL/MESLEK	Grafik Operatörü
MODÜLÜN ADI	Kitap Kapağı Tasarımı
MODÜLÜN TANIMI	Gerekli ortam sağlandığında illüstrasyon teknikleriyle kitap kapağını elle ve bilgisayarla tasarlayabilme becerisinin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖNKOŞUL	Temel Tasarım, Temel Desen Dersi, Temel Yazı, Yazı Düzenlemeleri, Vektörel Çizim, Tipografik Düzenlemeler Tasarıma Hazırlık, Amblem ve Logo, Kartvizit / Antetli Grubu, Davetiye Tasarımı, Broşür Tasarımı, Görüntü Düzenleme, Afiş Tasarımı, Takvim Tasarımı ve Etiket Tasarımı modüllerini başarmış olmak
YETERLİK	Kitap kapağı oluşturmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Gerekli ortam sağlandığında kitap kapağını elle ve bilgisayarla tasarlayabileceksiniz. Amaçlar: 1- Konuya uygun renk seçip kara kalem ve boyama teknikleriyle kompozisyon kurallarına uygun birden fazla eskizi istenilen sürede çizebileceksiniz. 2- Karar verilen eskizi uygun bilgisayar ortamında istenilen sürede geliştirerek orijinal hâline getirebileceksiniz. 3- Orijinalini hazırladığımız çalışmayı düzenli sunum dosyası olarak hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Donanım: Bilgisayar, tarayıcı, yazıcı, çizim masası, ışıklı masa, internet, kitap, dergi ve mecmualar, projeksiyon, CD, dosya, paspartu için uygun kâğıt, yumuşak uçlu kara kalem (2B), iletke, gönye takımı, cetvel, silgi, pergel, bant, yapıştırıcı, makas, renkli kuru boya, A3 fotokopi kâğıdı, Ortam: Aydınlık ve pencereleri sola bakan geniş sanatsal mimariye sahip sınıflar
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan, her faaliyetten sonra verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modülün sonunda, size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru-yanlış, vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Kitaplar bir şekilde mutlaka hayatımızda yer alıyor. Önceliği okullardaki ders kitapları alıyor. Kitap okuma alışkanlığımız varsa kitapçı ve kütüphaneler yer ediyor yaşantımızda. Yollarda yürürken kitap vitrinleri eşlik edebiliyor, gördüklerimize. Evimizde, odamızda en değerli can yoldaşımız olarak duruyor, değerli kitaplar. Nasıl ki bir ürünü sattıran ambalajı ise kitabı da sattıran öncelikle kapağıdır. Yani kitabın ambalajı kitap kapağıdır.

Bu modülle gerekli ortam sağlandığında kitap kapağı tasarımını elle ve bilgisayarla tasarlayabilme becerisi kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında konuya uygun renk seçip kara kalem ve boyama teknikleriyle kompozisyon kurallarına uygun birden fazla eskizi istenilen sürede çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

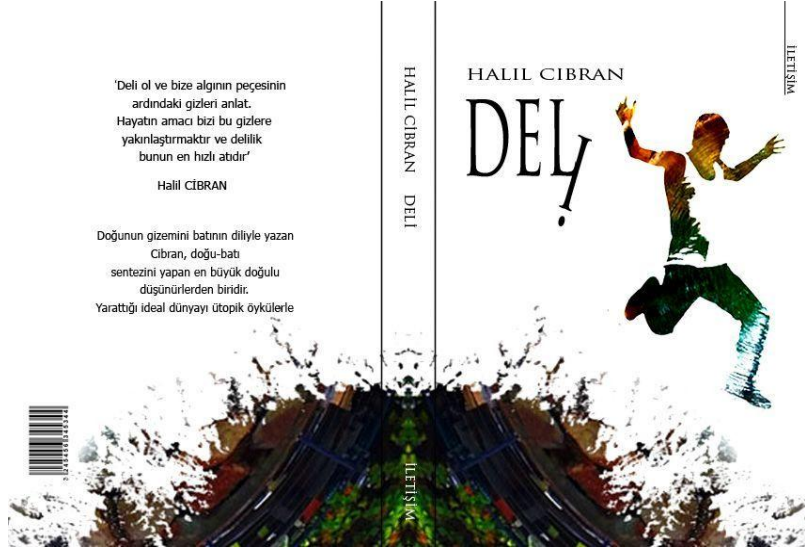
- Günümüzde ilginizi çeken birkaç çeşit kitap kapağını inceleyiniz.
- Kapakta bulunan illüstrasyon, fotoğraf ve biçimsel öğeleri inceleyiniz.
- Başlık ve metinlere dikkat ediniz.
- Kitap sırtındaki yazı ve bloklamaya dikkat ediniz.
- Kitap kapağındaki tüm öğelerin listesini çıkarınız.
- Araştırma işlemleri için internet ortamı, kütüphane, üniversitelerin güzel sanatlar, tasarım ve grafik bölümlerinden faydalanınız.

1. KİTAP KAPAĞI TASARIMI VE ÖZELLİKLERİ

Kitap kapağı; kitap, dergi ve mecmuaların içeriklerini yansıtan, akılda kalıcı, vurgulu ve tasarım ilkeleri ile meydana getirilen illüstratif, biçimsel ve grafiksel düzenlemelerdir. Basılan her kitabın bir kapağı olmak zorundadır. Çünkü kapak kitabın hem korunması, hem de kimliğini tanıtmaya açısından önemlidir.

Her kitap kapağı kitabın içinde geçenleri yansıtmalı ve adeta kitabın tümünü özetleyerek onunla bütünleşebilmelidir.

Kapağın tasarımı kitabı sattırma işlevine sahip olmalıdır. Kitap-dergi kapağı, merak uyandırmalıdır. O hâlde içerikle biçim ilişkisinin çok iyi dost olmaları gerekir.

Resim 1.1: Kitap kapağı tasarımı

1.1. Kitap Kapağını Oluşturan Görsel Öğeler

Kitap kapağı üç bölümden oluşur: Ön kapak, sırt ve arka kapak. Bu bölümlerde;

- Kitap adı
- Yazarın adı
- Yayınevi
- Yayınevi logosu
- Arka kapakta kullanılacak metin (yazarın kısa öz geçmişi, kitabın özeti, başka yazar ve eleştirmenlerin kitap ile ilgili düşünceleri, kitabı yansıtan bir metin vb.)
- Barkod
- Görsel elemanlar (fotoğraf, illüstrasyon, renk ve lekeler) bulunur.

Resim 1.2: Çocuk ön kitap kapağı tasarımları

1.2. Tasarımında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

➤ **Kapak, içerik ve sayfa düzeni ile ilişkili olmalı**

Tasarım içerik ve sayfa tasarımı ile biçem anlayışı bakımından tutarlı olmalı, yapılan resmin ve yazının amaca uygunluğu söz konusu olmalıdır.

➤ **Sırt yazısı aşağıdan yukarıya doğru yazılmalı**

➤ **Kapak bilgilerine dikkat edilmeli**

Kitabın kapağında ve sırtında yayınevi, yazar, kitap adı yazılmış olmalı, iç kapakta ise kapak bilgileri dışında kapak, sayfa tasarımcısı ve resimleyenini yani tasarımcının adları bulunmalıdır.

➤ **Yazı karakterinin seçimine dikkat edilmeli**

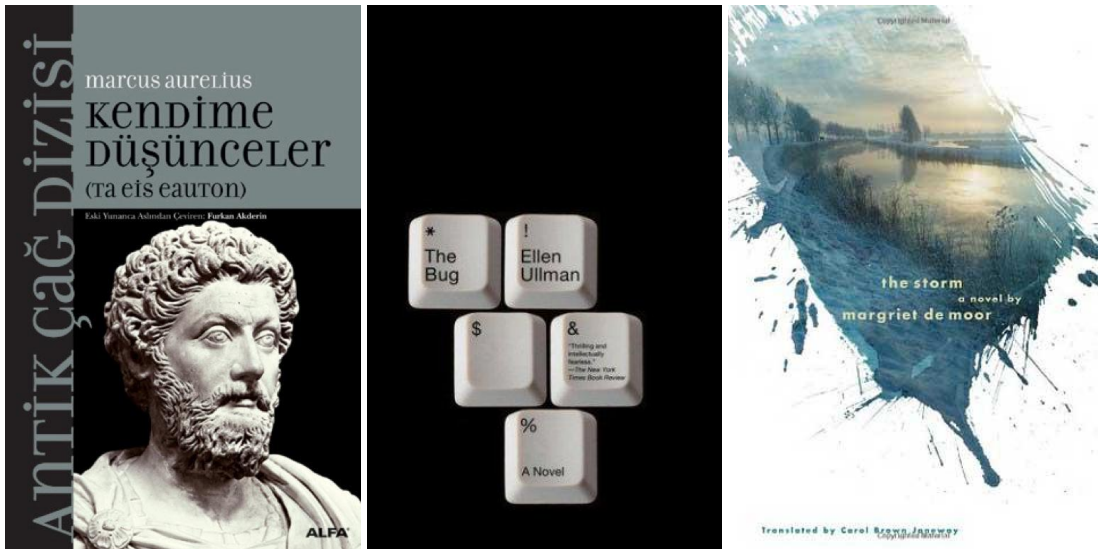
Karmaşık bir etki yaratmaması için kapakta çok çeşitli yazı karakterleri kullanılmamalı, okunaklı olmalı, görsel öğeler okuma akışını engellememeli, yazı ve görsellik arasında denge kurulmalıdır.

➤ **Ön ve arka kapak bir bütün olarak tasarlanmalı**

Kapağın ön, arka ve sırt kısmı birlikte bir bütünlük içinde, birbirleriyle ilişkili ve tutarlı olarak düzenlenmelidir.

➤ **Kapak estetik ve albenili hazırlanmalı**

Görsel öğelere yeteri kadar yer verilmeli, boşluklar etkili kullanılmalı, yazı ve görsellik arasında denge kurulmalı, kapak tasarımında kullanılan görsel öğelerin, yazıların ve diğer elemanların düzenlenmesinde sade, estetik ve ilgi çekici, özgün bir biçem anlayışı yansıtılmalıdır.

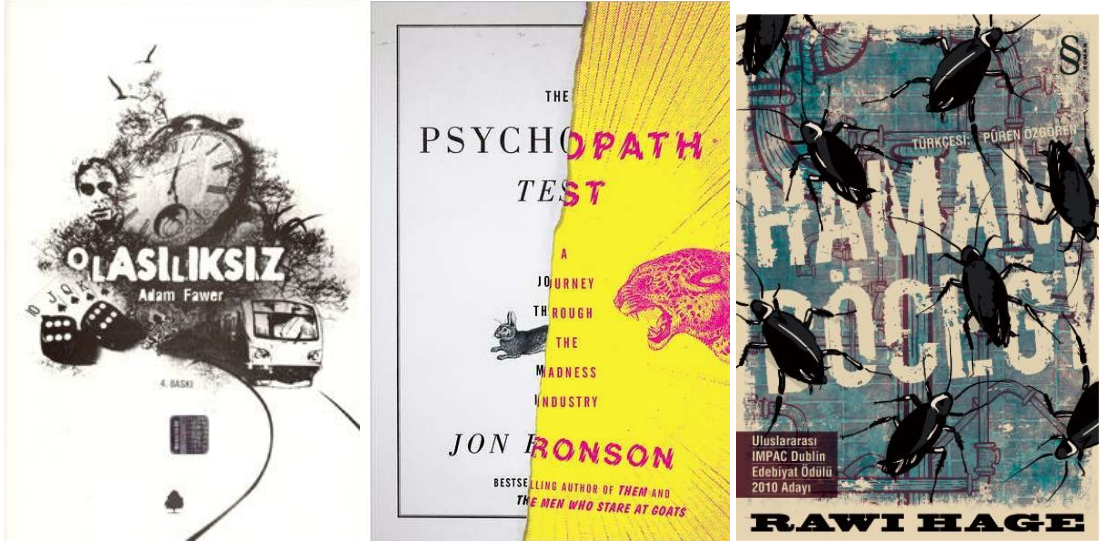

Resim 1.3: Kitap kapağı tasarımları

1.3. Kullanılan Teknikler

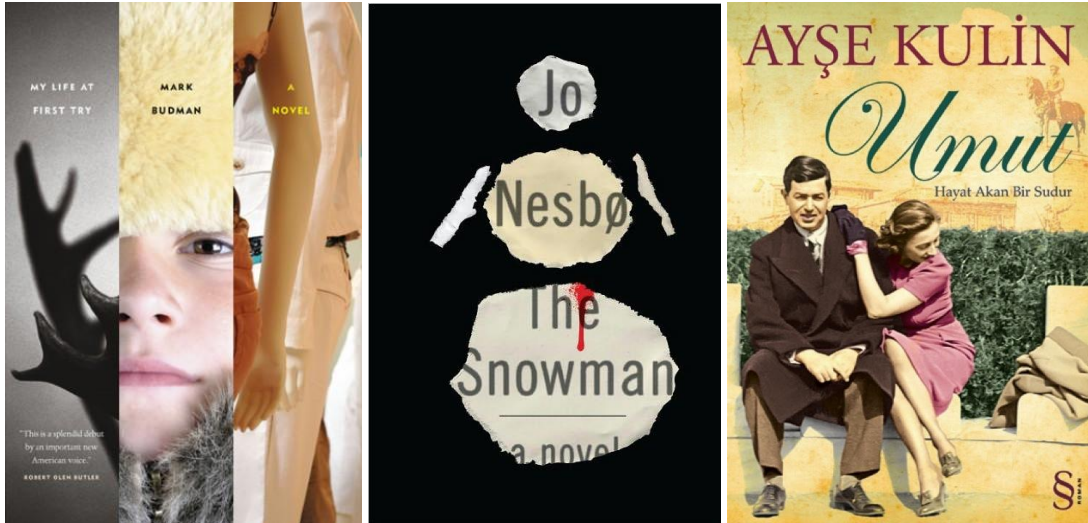
Grafik tasarımda kullanılan tüm teknikler kitap kapağı için geçerlidir. Bunlar aşağıda maddeler hâlinde verilmiştir.

➤ İllüstrasyon tekniği

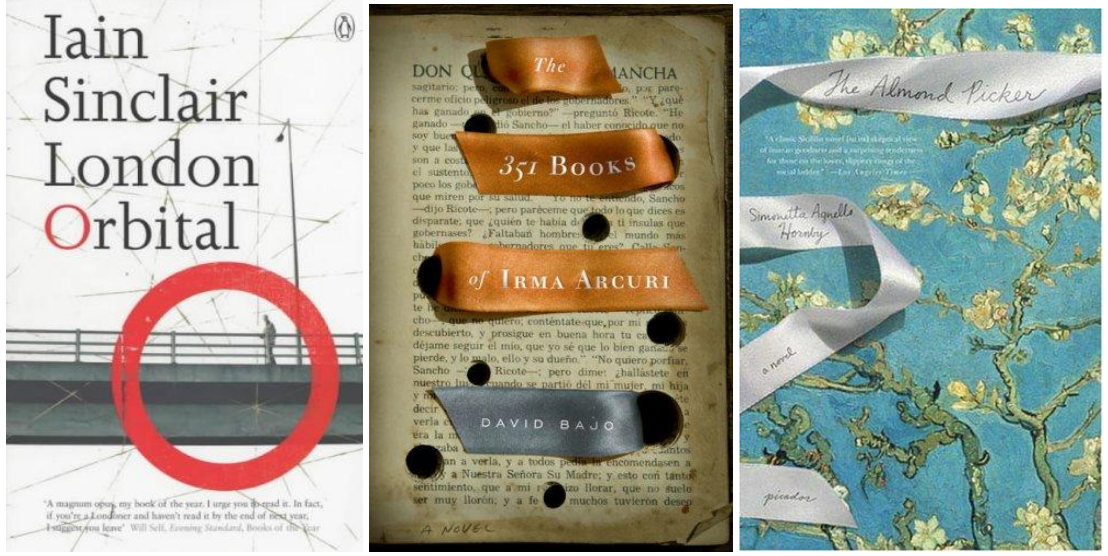
Resim 1.4: İllüstrasyon tekniğiyle hazırlanmış ön kapak tasarımları

➤ Kolaj tekniği

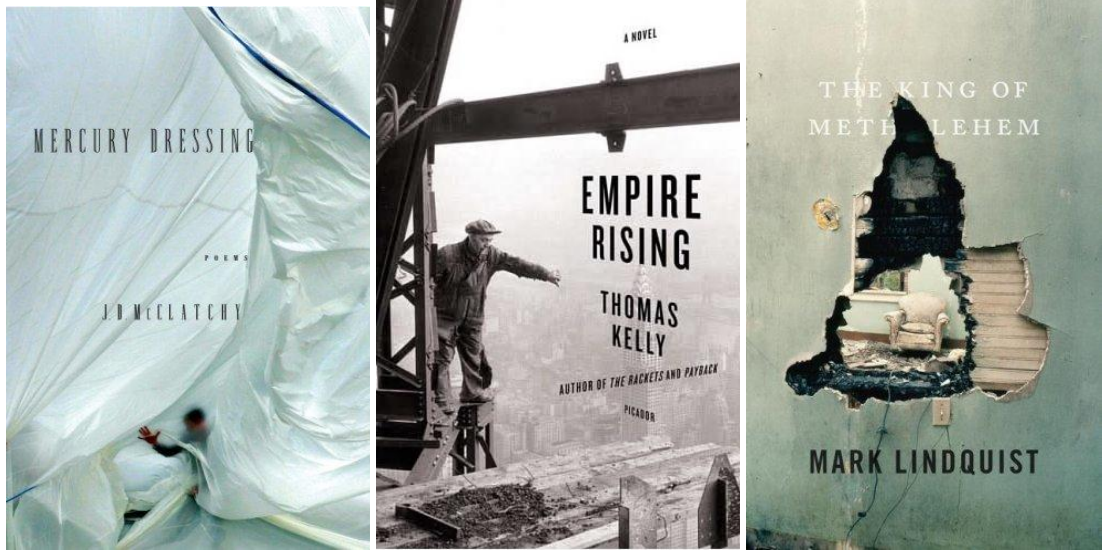
Resim 1.5: Kolaj tekniğiyle hazırlanmış ön kapak tasarımları

➤ Karışık teknik

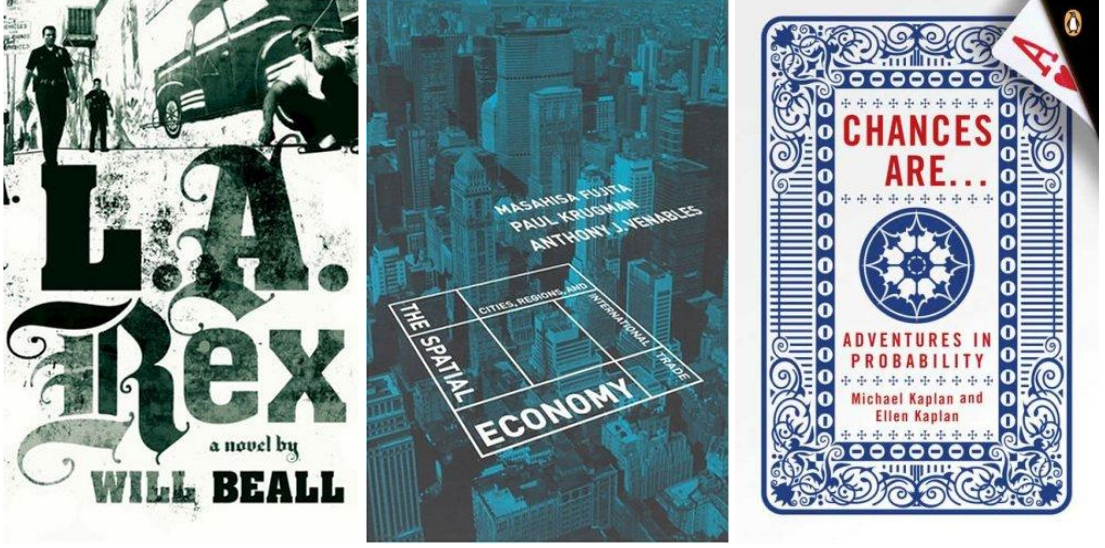
Resim 1.6: Karışık teknikle hazırlanmış ön kapak tasarımları

➤ Fotoğraf tekniği

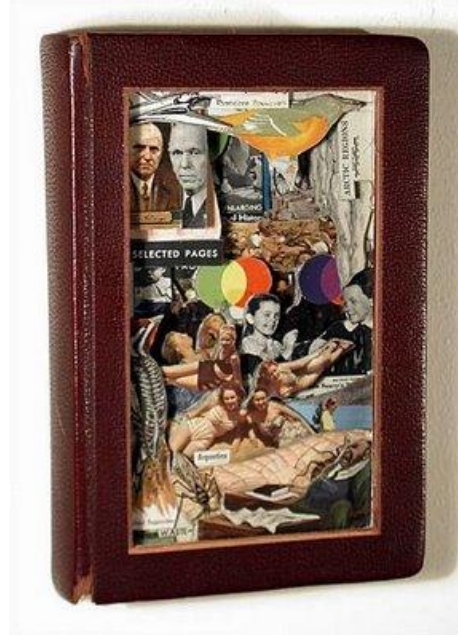
Resim 1.7: Fotoğraf tekniğiyle hazırlanmış ön kapak tasarımları

- Bilgisayar destekli tasarım tekniği

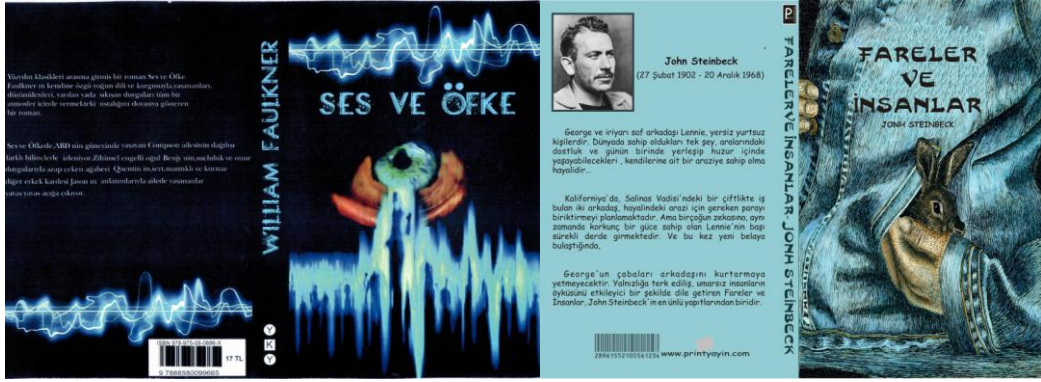
Resim 1.8: Bilgisayar destekli tasarım tekniğiyle hazırlanmış ön kapak tasarımları

- Üç boyutlu tasarım tekniği (Kapakta bulunan resimlerin bazı bölümleri kesilerek üç boyutlu hâle getirilir.)

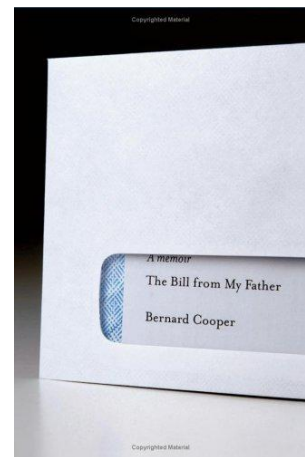
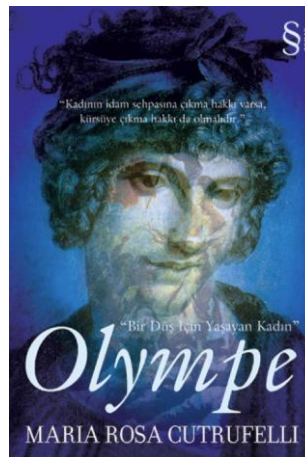
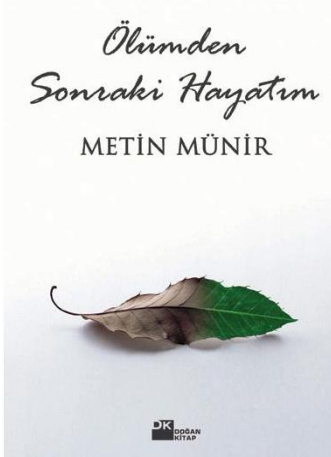
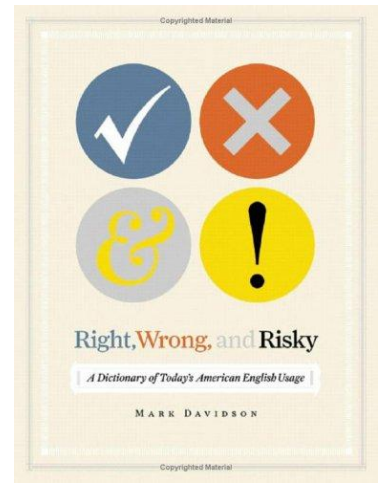
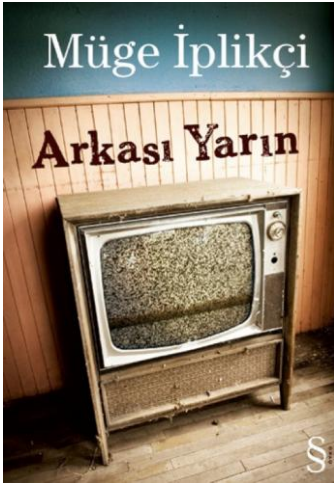
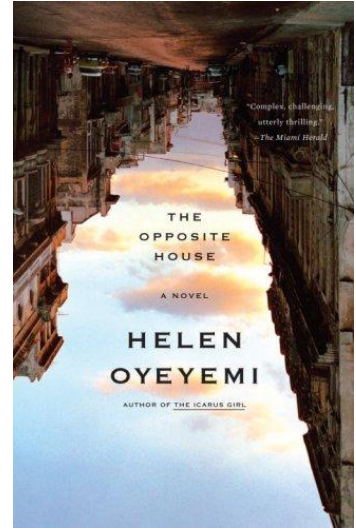
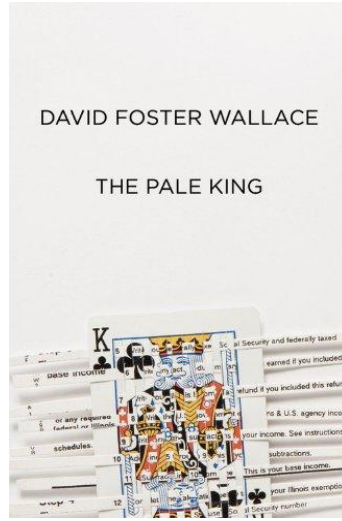
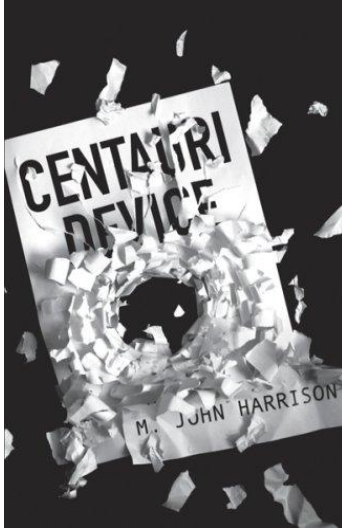

Resim 1.9: Üç boyutlu tasarım tekniğiyle hazırlanmış ön kapak tasarımları

Resim 1.10: Öğrenci Çalışmaları

Resim 1.11: Kitap ön kapak tasarımları

UYGULAMA FAALİYETİ

“.....” adlı kitabın eskizini hazırlayınız.

Kullanılacak araç gereç

- Tasarımı yapılacak kitabın bilgilendirme dosyası
- Tasarımcının hazırladığı kitapla ilgili bilgilerin yer aldığı araştırma dosyası
- Tasarımda kullanılacak ise resim ve fotoğraflar
- Eskiz araç gereçleri: yumuşak uçlu kara kalem (2B), iletke, cetvel, gönye takımı, silgi, pergel, bant, yapıştırıcı, makas, renkli kuru boya, A3 fotokopi kâğıdı, dosya, paspartu için uygun kâğıt

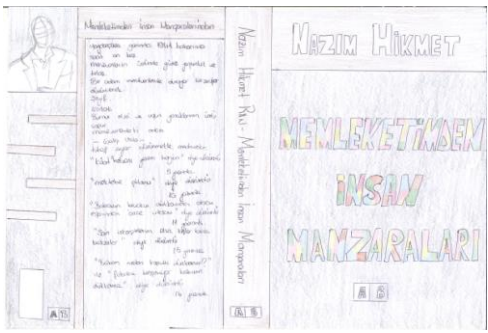
Tasarıma başlamadan önce

- Tasarımcı yayınevi tarafından gönderilen kitap bilgilerinin yer aldığı dosyayı iyi analiz edebilmelidir.
- Yayınevi yetkilileri ve yazar ile sık sık bir araya gelmeli, tasarımın her aşamasında fikir alışverişinde bulunmalıdır.
- Kitabın saklanabileceği unutulmamalı bu nedenle uzun ömürlü olması için kitabın yüksekliği ve genişliği standart kitap raflarına uyum sağlamalıdır.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Kitap ile ilgili bilgileri alınız.</p> <p>Örneğimizde;</p> <ol style="list-style-type: none">1. İç hedef kitlesi Gençler ve olgun yaşтакiler2. Dış hedef kitlesi Herkes3. Başlık Memleketimden İnsan Manzaraları4. Ebat Ön kapak: 14x21 cm Arka kapak: 14x21 cm Sırt: 3x21 cm Toplam: 31x21 cm5. Yazar adı Nazım Hikmet RAN6. Yayınevi adı ve logosu Kendi oluşturduğumuz AB yayınevi7. Arka kapakta kullanılacak metin Kitabı en iyi özetleyen şiir yerleştirilecek. (Memleketimden İnsan Manzaraları 1)	<p>➤ İlgili bilgileri kişiden / firmadan isteyiniz.</p> <ul style="list-style-type: none">• İç hedef kitlesi• Dış hedef kitlesi• Başlık• Yazar adı• Yayınevi adı ve logosu• Ebat• Arka kapakta kullanılacak ise metin (yazarın kısa öz geçmişi, kitabın özeti, başka yazar ve eleştirmenlerin kitap ile ilgili düşünceleri, kitabı yansıtan bir metin)• Resimler, sembol ve işaretler

<p>➤ Konuya yönelik araştırma yapınız.</p> <p>Örneğimizde;</p> <p>1. Anahtar sözcükler Toplumsal yaşam, Anadolu'nun gerçekleri, memleket sevgisi vb.</p> <p>2. Renk Nötr ve uyumlu renkler ağırlıkta kullanılmalıdır.</p> <p>3. Ağırlıkla kullanılan renkler Siyah, gri, beyaz</p> <p>4. Biçim Yazarın fotoğrafı kullanılacak, kitabın adı tipografik düzenlemeyle gösterilecek</p>	<p>➤ Kitabı okuyunuz.</p> <p>➤ Okumasanız bile içindekiler kısmını okuyup kitap hakkında bilgi sahibi olunuz.</p> <p>➤ Toplanan bilgileri okuyunuz ve önemli olan bilgileri not edin.</p> <p>➤ Anahtar sözcükleri oluşturunuz.</p> <p>➤ Anahtar sözcükler ile ilgili sembol ve resimleri bulunuz.</p> <p>➤ Anahtar sözcüklere uygun yazı fontuna karar veriniz.</p>
<p>➤ Verileri dosyada toplayınız.</p>	<p>➤ Bütün bilgi, resim ve sembolleri bir dosyada düzenli olarak toplayınız.</p>
<p>➤ Konuya karar veriniz.</p> <p>Örneğimizde;</p> <p>1. Kompozisyon Kompozisyon sade olacak. Siyah alanlar kullanılacak. Yazarın fotoğrafı dekupe edilecek. Kitabın adının içine memleket insanların fotoğrafları yerleştirilecek. Arka kapakta kitabı en iyi anlatan bir şiir olacak.</p>	<p>➤ Kitap kapağında amaçlananı en iyi anlatan anahtar sözcüklere karar veriniz.</p>
<p>➤ Çizim araçlarını hazırlayınız (yumuşak uçlu kara kalem (2B), iletke, cetvel, silgi, pergel, kuru boya).</p> 	<p>➤ Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız.</p>
<p>➤ Eskiz uygulanacak yüzeyleri seçiniz (A3 fotokopi kâğıdı).</p>	<p>➤ Uygulama yüzeyini kompozisyon kurallarına uygun kullanmalısınız.</p>
<p>➤ Eskiz uygulanacak yüzeyleri çizim masasına sabitleyiniz.</p>	

	
<p>➤ Çalışma alanını belirleyiniz (Ön ve arka kapak ile kitap sırtının görüleceği açılımı cetvel yardımıyla çiziniz.).</p> 	<p>➤ Ölçülü çalışınız.</p>
<p>➤ Kara kalem tekniği kullanarak farklı fikirlere yönelik eskiz araştırmaları yapınız.</p> 	<p>➤ Topladığınız veriler doğrultusunda eskizlerinizi çizmeye dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Eskizlerinizden birini kara kalem tekniği kullanarak çiziniz.</p>	<p>➤ Çizimlerinizi yaparken kullandığınız araçları doğru kullanmaya dikkat ediniz.</p>

	
<p>➤ Seçilen eskizi renklendiriniz.</p> 	<p>➤ Temiz ve düzenli çalışmalısınız.</p>
<p>➤ Eskizin eksikliklerini kontrol ediniz.</p>	
<p>➤ Eskizinizde kitap kapağında olması gereken öğeleri kullandığınızdan emin olunuz.</p> 	<p>➤ Dikkatli olunuz.</p>
<p>➤ Eskizinizi paspartulayınız.</p>	<p>➤ Paspartu hazırlamak çalışmanızın sınırlarını belli eder. Görselliğe hitap etmeniz gerektiğini unutmayınız.</p> <p>➤ Çalışmanızın renklerine uygun paspartu kâğıdı seçiniz.</p> <p>➤ Çalışmanızın kâğıt gramajına ve dokusuna uygun paspartu kâğıdı seçiniz.</p> <p>➤ Sunum dosyanızdaki tüm</p>

- paspartularınızın birbiriyle uyumlu olmasına dikkat ediniz.
- Paspartuları hazırlarken temiz ve düzenli çalışmaya dikkat ediniz.

- Uygulama faaliyetindeki tüm bilgi ve çalışmalarınızı bir dosyada saklayınız.

- Çalışmaları teker teker şeffaf dosyalara düzenli bir şekilde yerleştirmeye dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

“.....” adlı kitabın eskizini hazırlayınız.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kitap ile ilgili bilgileri aldınız mı?		
2. Konuya yönelik araştırma yaptınız mı?		
3. Verileri dosyada topladınız mı?		
4. Konuya karar verdiniz mi?		
5. Çizim araçlarını hazırladınız mı?		
6. Eskiz uygulanacak yüzeyleri seçtiniz mi?		
7. Eskiz uygulanacak yüzeyleri çizim masasına sabitlediniz mi?		
8. Çalışma alanını belirlediniz mi?		
9. Kara kalem tekniği kullanarak farklı fikirlere yönelik eskiz araştırmaları yaptınız mı?		
10. Eskizlerinizden birini kara kalem tekniği kullanarak çizdiniz mi?		
11. Seçilen eskizi renklendirdiniz mi?		
12. Eskizin eksikliklerini kontrol ettiniz mi?		
13. Eskizinizde kitap kapağında olması gereken öğeleri kullandınız mı?		
14. Eskizinizi paspartuladınız mı?		
15. Uygulama faaliyetindeki tüm bilgi ve çalışmalarınızı bir dosyada sakladınız mı?		
16. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
17. Çalışmanızdan memnun kaldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1.; kitap, dergi ve mecmuaların müfredatını yansıtan, akılda kalıcı, vurgulu ve tasarım ilkeleri ile meydana getirilen illüstratif, biçimsel ve grafiksel düzenlemelerdir.
2. Kapağın tasarımı kitabı işlevine sahip olmalıdır.
3. Kitap kapağı üç bölümden oluşur: Ön kapak,ve arka kapak.
4. Kitap kapağını oluşturan görsel öğeler; kitap adı,,, yayınevi logosu, arka kapakta kullanılacak ise metin, barkod, görsel elemanlardır.
5. Kapak tasarımında sırt yazısı doğru yazılmalıdır.
6. Ön ve arka kapak bir olarak tasarlanmalıdır.
7. Grafik tasarımda kullanılan tüm kitap kapağı için geçerlidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Karar verilen eskizi uygun bilgisayar ortamında istenilen sürede geliştirerek orijinal hâline getirebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İllüstrasyon, fotoğraf ve grafik ağırlıklı kitap kapağı örneklerini inceleyiniz.
- Araştırma işlemleri için internet ve kütüphane ortamını kullanınız.

2. BİLGİSAYARDA RESİM İŞLEME PROGRAMIYLA KAPAK TASARIMI

2.1. Arka Plan Temizleme

2.1.1. Arka Planı Temizleme / Pen Tool

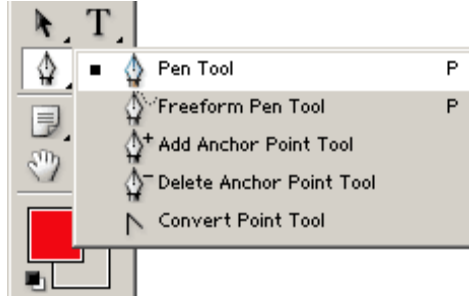
Her zaman çalışmaya başlamadan önce resmi inceleyiniz ve çalışmanıza en uygun arka plan temizleme yöntemini seçiniz.

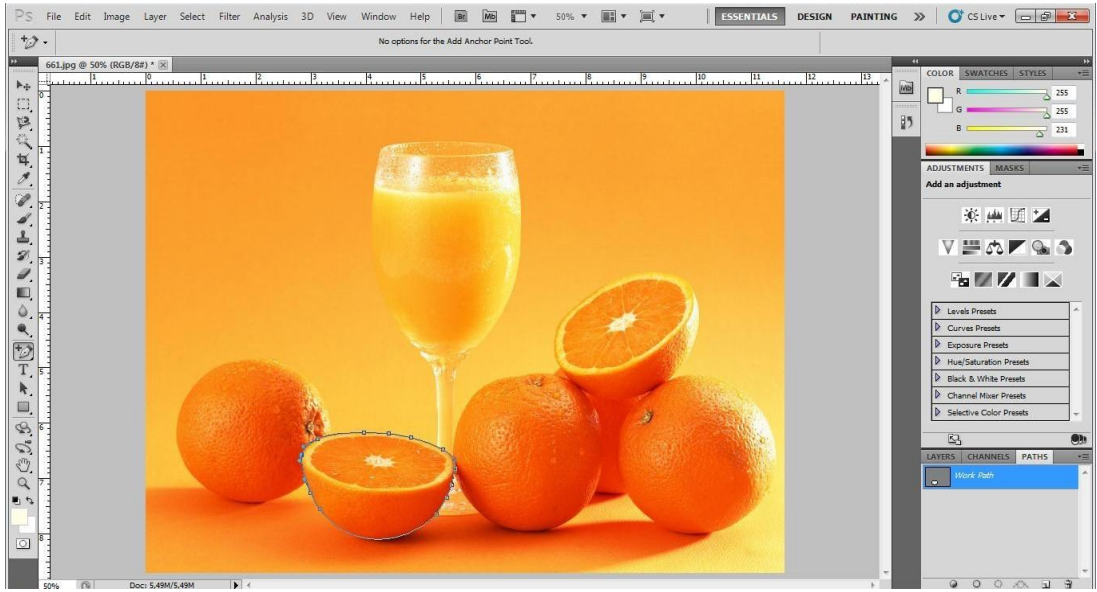
Resim 2.1: Arka plan işlem basamakları-1

Resimden iki portakalı çıkarmamız gerekiyor.

Arka plan karışık ve seçmemiz gereken parçalar net olduğu için en mantıklı seçme aracı “Pen Tool” olarak görünüyor.

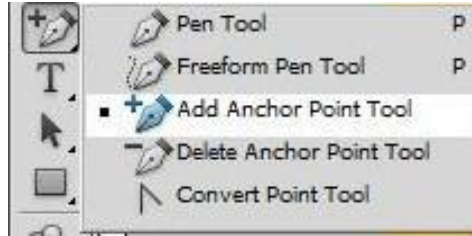

Resim 2.2: Pen Tool

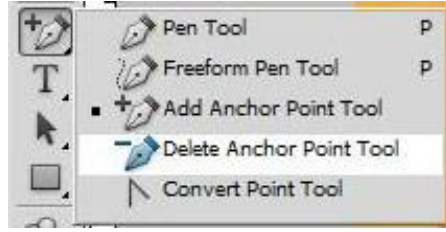
Resim 2.3: Arka plan işlem basamakları-2

Resimdeki gereken parçanın çevresini “Pen Tool”u kullanarak dönün. Başlangıç noktasını imajın düz hatlarından biri olarak seçmeniz, “path”i bitirdiğiniz zaman o kısımda bir sorun olmasını engeller.

Resim 2.4: Arka plan işlem basamakları-3

“Add Anchor Point Tool” aracı ile Pen yolu üzerine istediğiniz yerlere nokta ekleyebilirsiniz. Eğer Pen ile güzel seçim yapamamışsanız bu aracı kullanarak yanlışlıkları düzeltebilirsiniz.

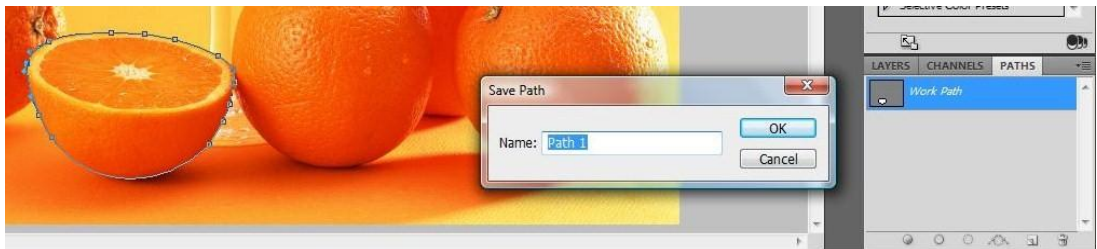
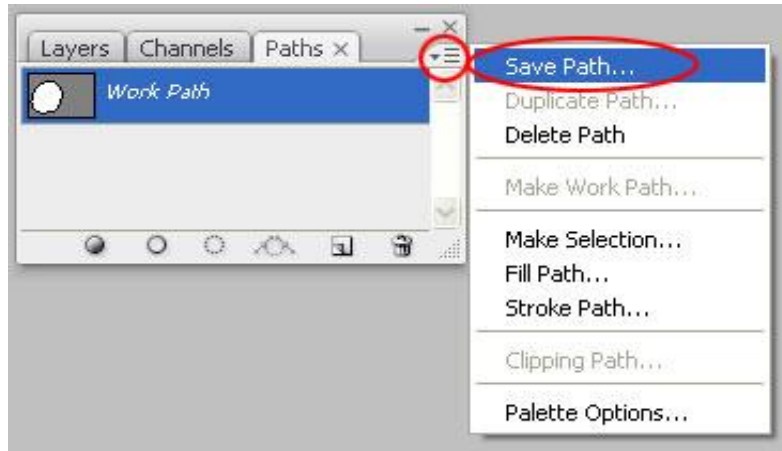
Resim 2.5: Arka plan işlem basamakları-4

“Delete Anchor Point Tool” aracını kullanarak fazla yaptığımız noktaları silebilirsiniz.

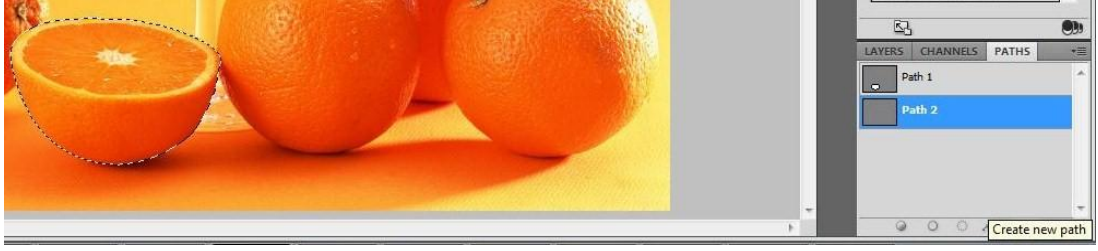
Resim 2.6: Arka plan işlem basamakları-5

“Convert Point Tool” aracı ile path üzerindeki eğimli bir noktanın eğimlerini iptal edebilirsiniz.

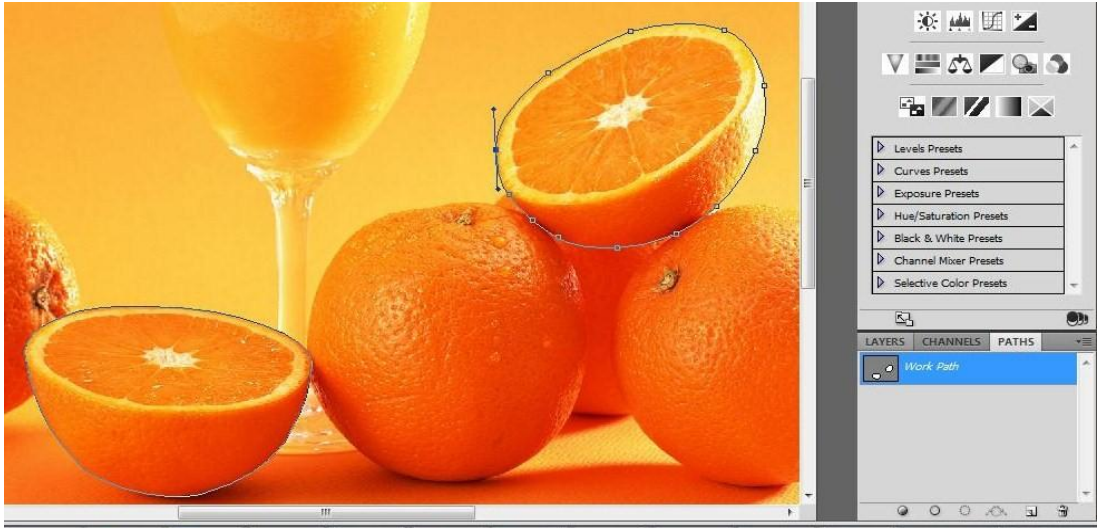
Resim 2.7: Arka plan işlem basamakları-6

Path panelinde “Save Path” seçeneği ile path alanını dosyaya kaydetmiş olursunuz. Aynı işlemi Path panelindeki “Work Path” bölümüne mouse ile çift tıkladığımızda da uygulayabilirsiniz.

Resim 2.8: Arka plan işlem basamakları-7

İkinci bir objeyi kullanım durumunuza göre yeni bir path açarak yapabilirsiniz. İlk açılan path ile de devam edebilirsiniz. Bu yapılan çalışmaya göre değişir.

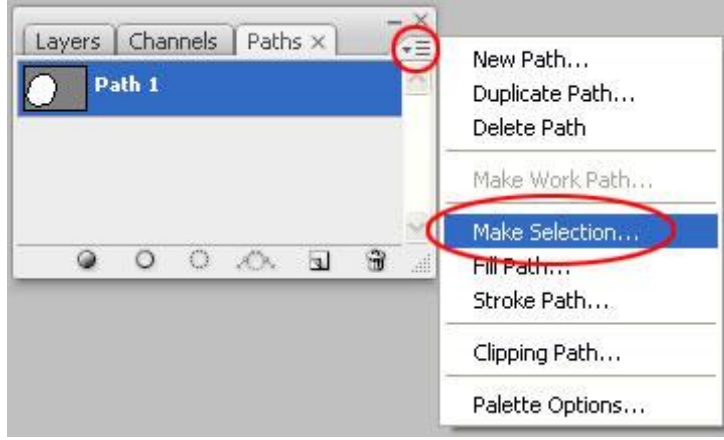

Resim 2.9: Arka plan işlem basamakları-8 (tek path üzerinde yapılmış çalışma)

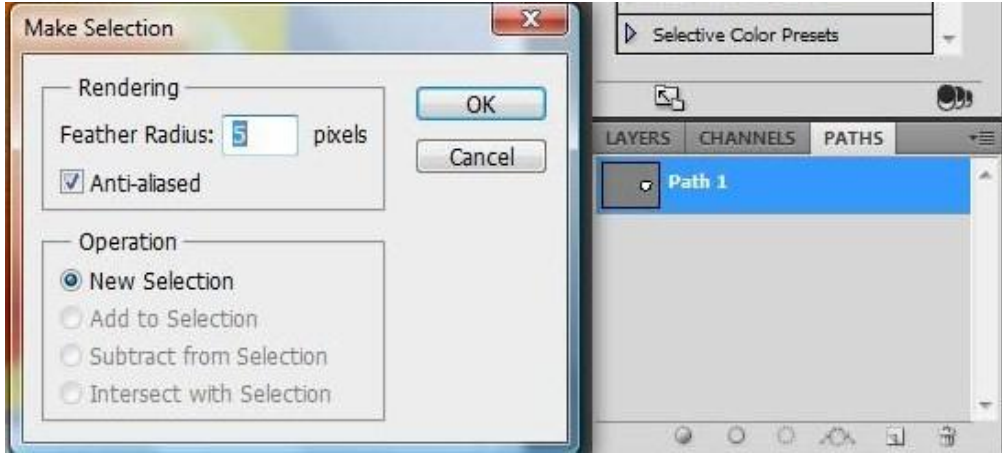
Resim 2.10: Arka plan işlem basamakları-9 (iki path üzerinde yapılmış çalışma)

Eğer ikinci bir path açmışsak aynı işlemi ikinci “Path”e de uyguluyoruz.

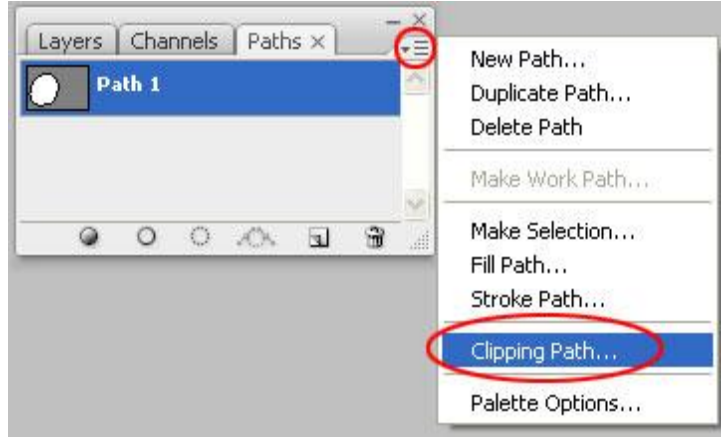
Resim 2.11: Arka plan işlem basamakları -10

Save path ile kaydettiğimiz Path alanını seçim alanına çevirmek için path panelinden “Make Selection” seçeneğini açıp “ok” tuşuna basınız.

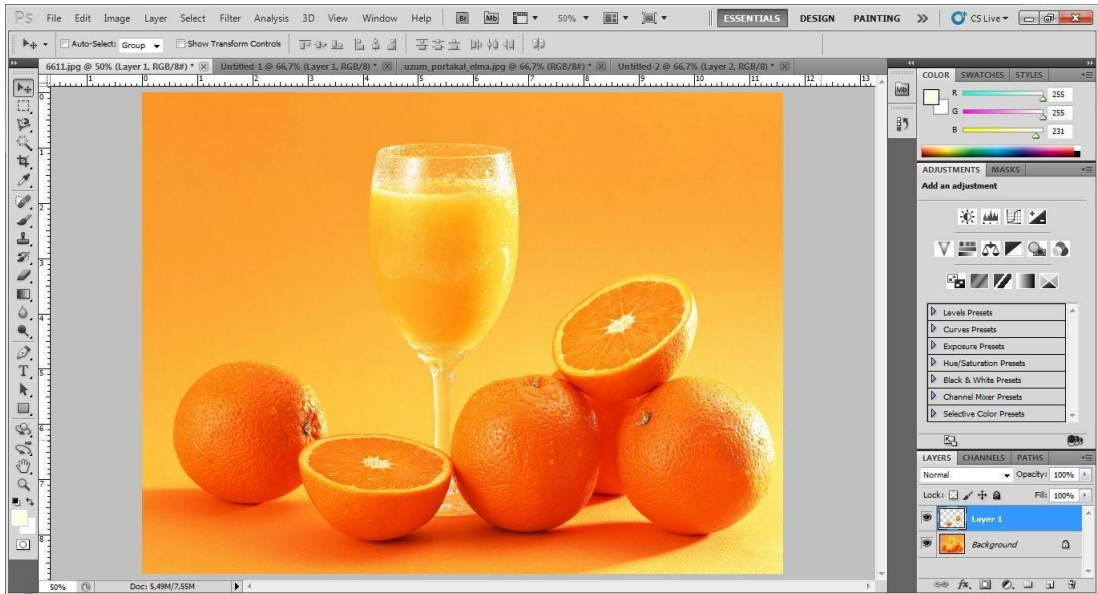
Resim 2.12: Arka plan işlem basamakları -11

Kenarları yumuşatmak için açılan “Make Selection” penceresinden “Feather Radius” ayarımıza çalışmamıza en uygun değeri veririz. Değişik değerler vererek bunu deneyebilirsiniz.

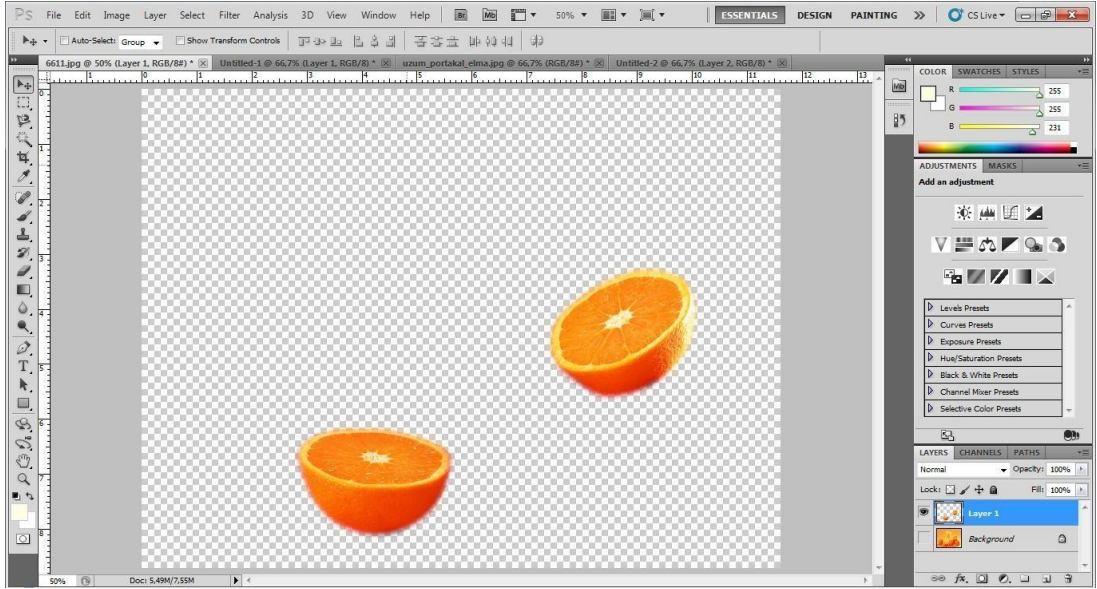
Resim 2.13: Arka plan işlem basamakları-12

Fotoğrafınızı diğer grafik programlarında (freehand, indesign, quarkxpress vb.) kullanırken fotoğrafı backgrounddan ayırabilmeniz için “Clipping Path” seçeneğini aktif yapmalısınız.

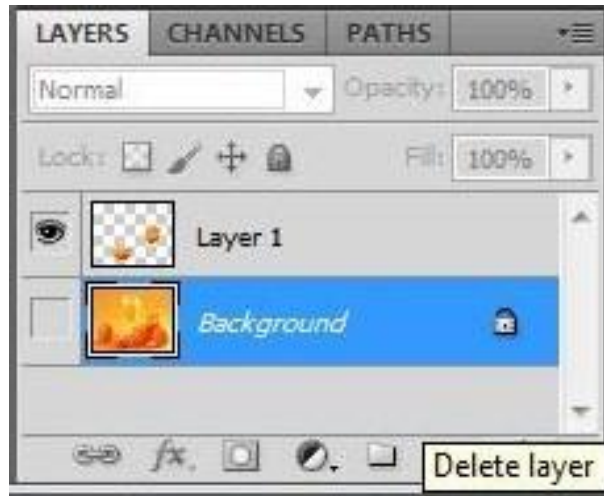
Resim 2.14: Arka plan işlem basamakları-13

Ctrl+C arkasından Ctrl+V kısayollarını tuşlarsak seçim hâle getirdiğimiz path yeni bir layer olarak otomatik açılır. Layers menüsünü tıkladığımızda pathinizi yeni bir layer olarak görebilirsiniz.

Resim 2.15: Arka plan işlem basamakları-14

Backgroundunuzun sol tarafındaki göz simgesini tıklayarak kapatırsanız arka planını temizlediğiniz objeleri görebilir ve çalışmalarınız için kullanabilirsiniz.

Resim 2.16: Arka plan işlem basamakları-15

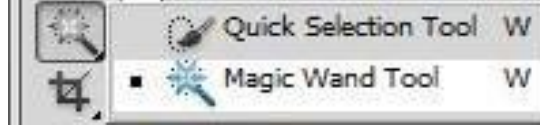
İsterseniz backgroundunuzu seçili hâle getirerek “delete layer”ı tıklayarak silebilirsiniz.

2.1.2. Arka Planı Temizleme / Magic Wand

Her zaman çalışmaya başlamadan önce resmi inceleyiniz.

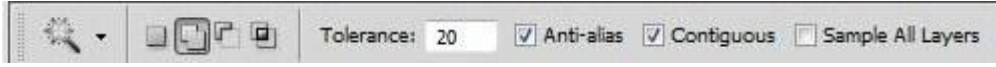

Resim 2.17: Arka plan işlem basamakları-1

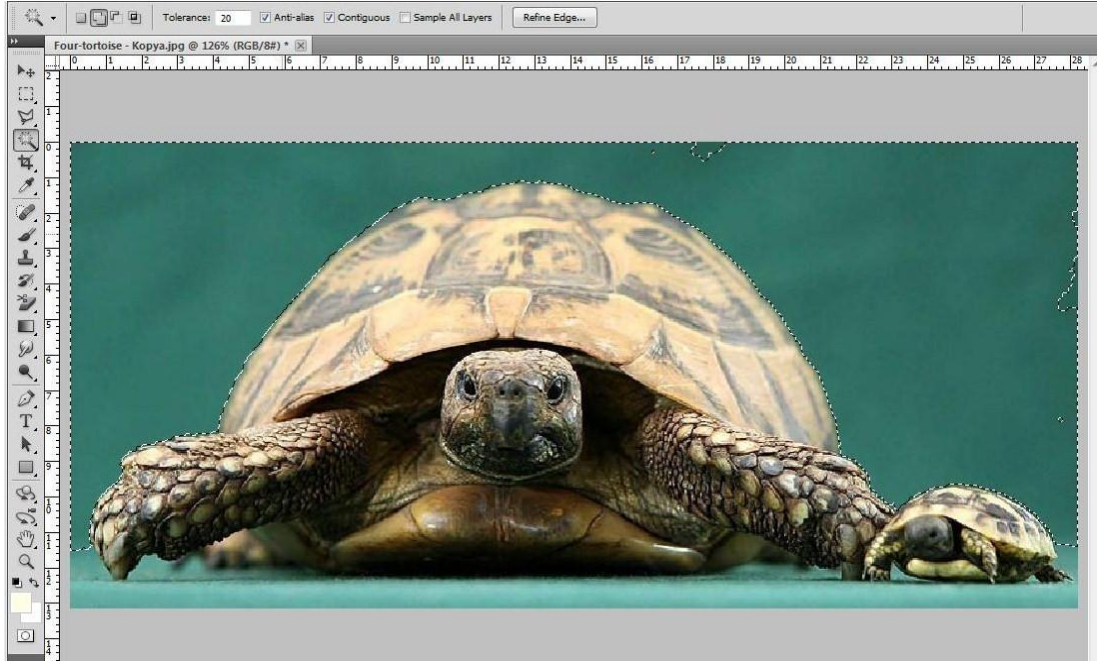
Resim 2.18: Magic Wand

“Magic Wand” (sihirli değnek aracı) resmin parçalarını, bitişik piksellerin renklerinin benzerliğini temel alarak seçer. Bu nedenle fotoğrafımız için en uygun arka plan temizleme yöntemi “Magic Wand” aracını kullanmak olacaktır.

Resim 2.19: Arka plan işlem basamakları-2

“Tolerance” değeri seçilen rengin çevresindeki renklerin hangi ölçüde seçileceğini belirtir. Yüksek tolerans seçimin çok farklı ton ve renklerden de yapılması için düşük tolerans ise seçimin sadece çok yakın renk değerlerinde yapılması için verilir. “Anti-alias” işaretli ise seçim kesin renk tolerans sınırı ile seçilir; “Anti-alias” işaretli değil ise seçim kesin renk tolerans sınırını aşarak diğer renk sınırından da bir miktar yapılır. “Magic wand” ın sadece tıklanan yerin komşu bölgelerinden veya bütün imajdan renk seçmesi, options bar da “contiguous” seçeneğine bağlıdır. Ayrı layerlardan da seçim yapmak istersek “sample all layers” işaretli olmalıdır.

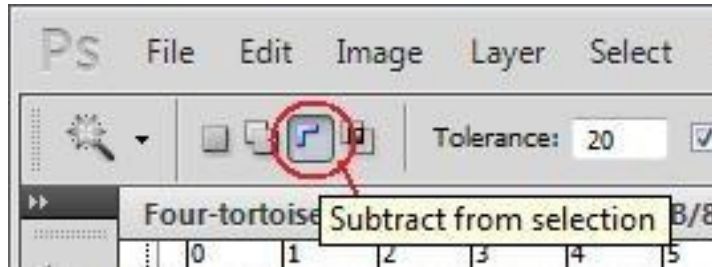
Resim 2.20: Arka plan işlem basamakları-3

“Options bar”da gerekli ayarlamalar yapıldıktan sonra “magic wand” aracıyla istenmeyen alanlar tıklanarak seçili hâle getirilir.

Resim 2.21: Arka plan işlem basamakları-4

Yeni alanlar eklemek için “Add to selection” seçilerek mouse ile bu alanlar tıklanabilir. Ayrıca klavyeden Shift tuşuyla mouse aynı anda basılarak da yeni alanlar eklenebilir.

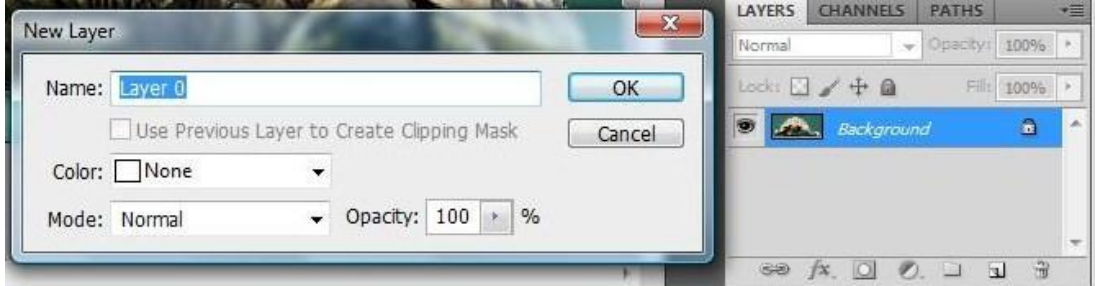
Resim 2.22: Arka plan işlem basamakları-5

Seçtiğimiz alanlardan yanlış eklediğimiz kısımları çıkarmak için “Subtract from selection” seçilerek mouse ile bu alanlar tıklanabilir. Ayrıca klavyeden alt tuşuyla mouse aynı anda basılarak da seçili alanlar çıkarılabilir.

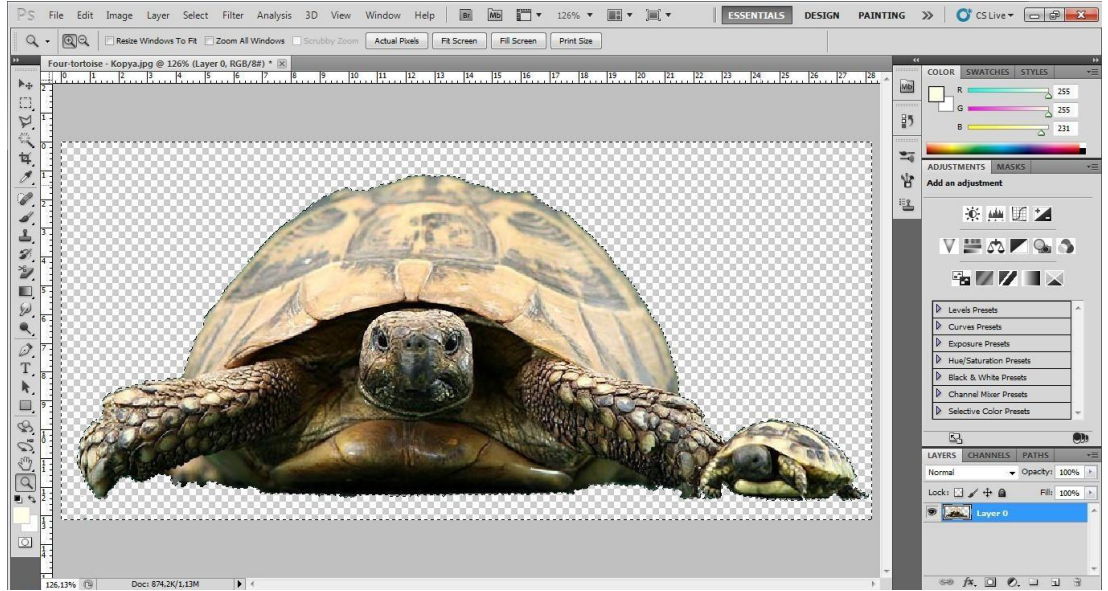
Resim 2.23: Arka plan işlem basamakları-6

Çalışmanızda istenmeyen tüm alanlar seçili hâle getirilir. “Zoom” ile yaklaştırılarak daha detaylı çalışmak daha iyi sonuç verecektir.

Resim 2.24: Arka plan işlem basamakları-7

Layers bölümünde bulunan “Background” çift tıklanarak “New Layer” penceresi açılır ve çalışma “layer” olarak kaydedilir.

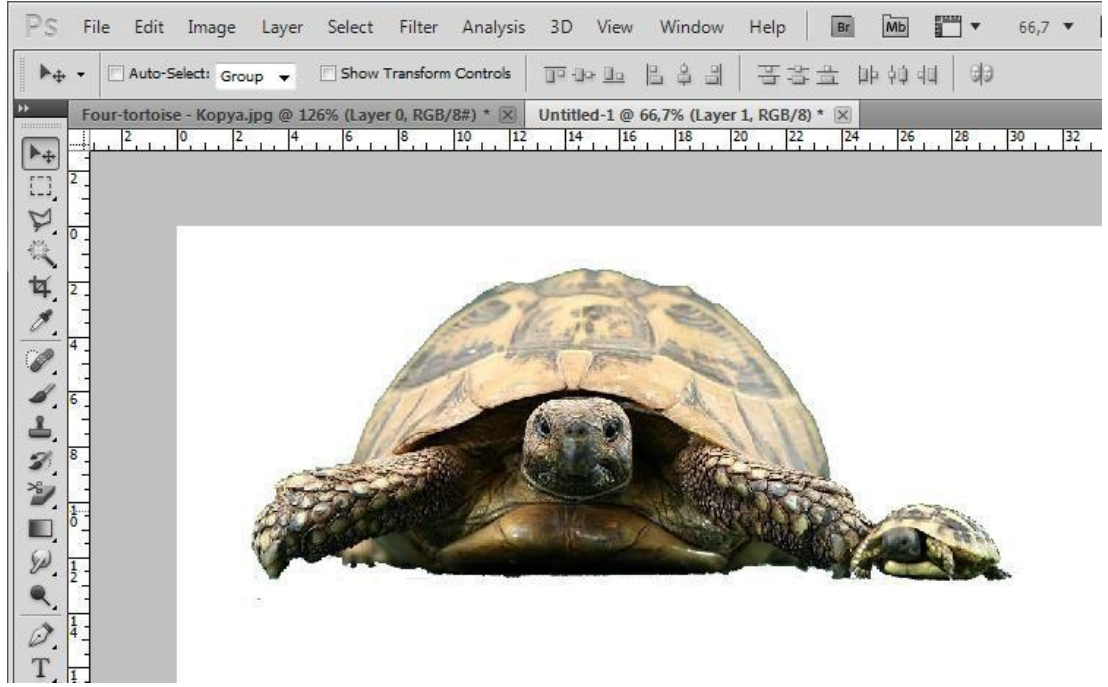
Resim 2.25: Arka plan işlem basamakları-8

Klavyeden “delete” tuşu ile seçtiğimiz alan yani arka plan silinir.

Resim 2.26: Arka plan işlem basamakları-9

Select→Inverse seçili alanın dışının seçilmesini sağlar. Şu anda seçili alan istenmeyen kısım olduğu için Select→Inverse tıkladığımızda kaplumbağayı seçili hâle getirmiş oluyoruz. Seçtiğimiz kaplumbağayı istediğimiz çalışmada kullanabiliriz.

Resim 2.27: Arka plan işlem basamakları-10

2.1.3. Arka Planı Temizleme / Magnetic Lasso Tool

Resim 2.28: Arka plan işlem basamakları-1

Kaplumbağayı zeminden ayıracağız. Resme bakıyoruz, zemin koyu renk, seçeceğimiz kısım açık renk, bu yüzden en uygun araçlardan birisi “Magnetic Lasso Tool”dur. Çünkü “Magnetic Lasso Tool”, açık koyuya ve renge kontrastlığına duyarlı bir araçtır.

Resim 2.29: Magnetic Lasso Tool

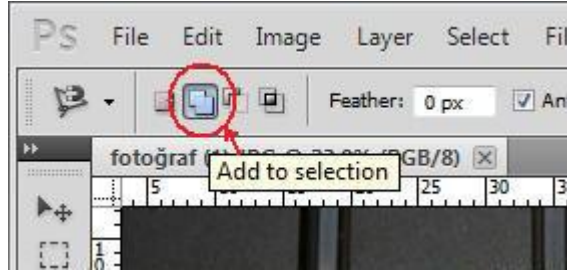
Resim 2.30: Arka plan işlem basamakları-2

“Magnetic Lasso Tool” aracı seçilerek, bir noktaya tıklanıp, seçilecek kısmın çevresinde mouse ile dolaşmaya başlanır.

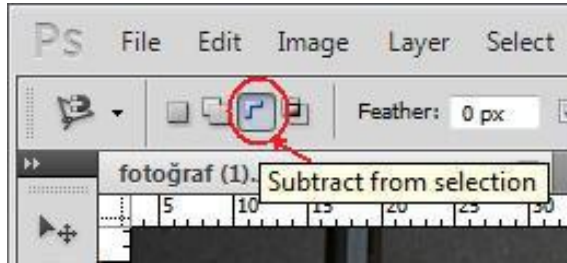
Resim 2.31: Arka plan işlem basamakları-3

Başlangıç noktasının üstüne gelince tekrar tıklayarak işlem bitirilir. Seçili alan oluşur.

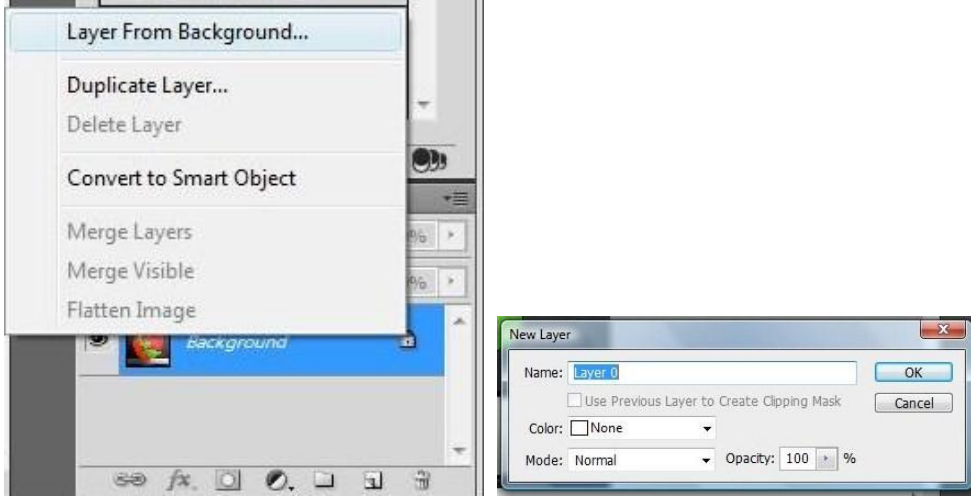
Resim 2.32: Arka plan işlem basamakları-4

Yeni alanlar eklemek için “Add to selection” seçilerek mouse ile bu alanlar tıklanabilir. Ayrıca klavyeden Shift tuşuyla mouse aynı anda basılarak da yeni alanlar eklenebilir.

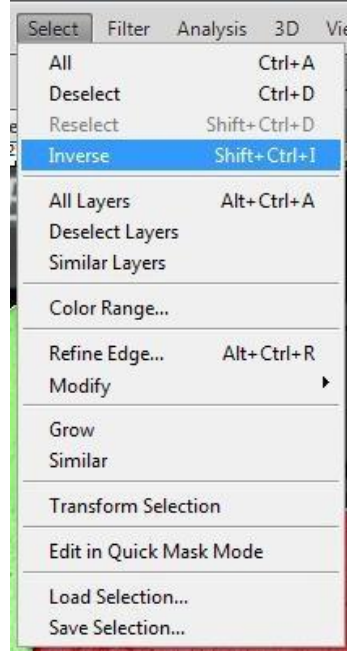
Resim 2.33: Arka plan işlem basamakları-5

Seçtiğimiz alanlardan yanlış eklediğimiz kısımları çıkarmak için “Subtract from selection” seçilerek mouse ile bu alanlar tıklanabilir. Ayrıca klavyeden alt tuşuyla mouse aynı anda basılarak da seçili alanlar çıkarılabilir.

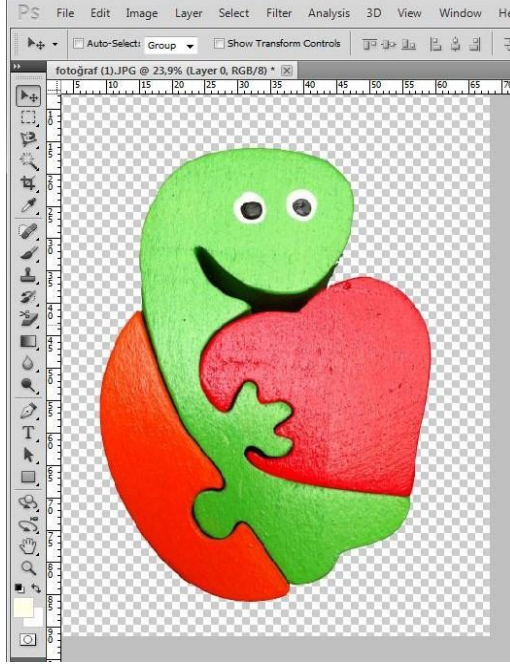
Resim 2.34: Arka plan işlem basamakları-6

Objeyi seçme işlemi bittikten sonra sağ alt tarafta bulunan Layers (katmanlar) paneli içindeki “Background” katmanına mouseun sağ tuşuyla tıklayarak "Layer From Background"ı seçilir. Bu şekilde arkaplanın kilidi açılmış olur. Bu işlemi gerçekleştirdikten sonra New Layer isimli bir pencere ekrana gelecektir. Bu pencerede istenilen işlemler yapıldıktan sonra OK butonuna tıklanır.

Resim 2.35: Arka plan işlem basamakları-7

Select→Inverse seçili alanın dışının seçilmesini sağlar. Select→Inverse ile dışını seçtikten sonra klavyeden delete tuşuyla silinir.

Resim 2.36: Arka plan işlem basamakları-8

Arka plandan ayırdığınız objenizi istediğiniz çalışmanızda kullanabilirsiniz.

2.1.4. Arka Planı Temizleme / Extract

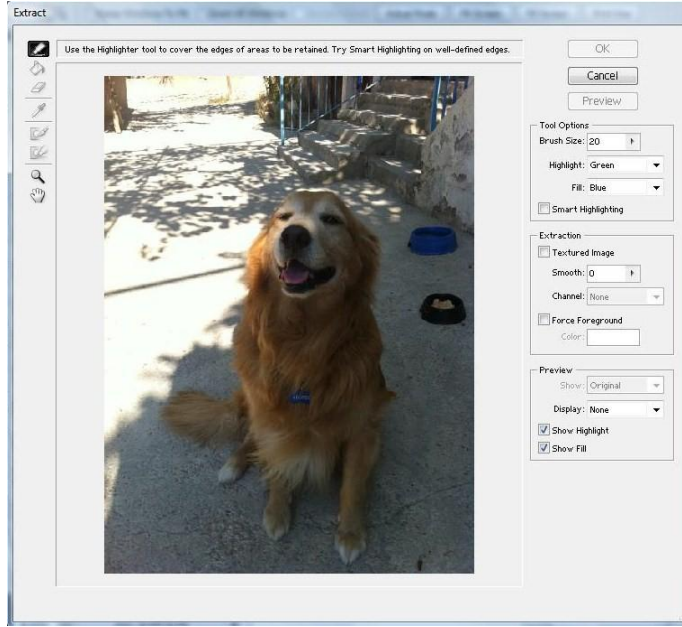
Resim 2.37: Arka plan işlem basamakları-1

Örneğimizde olduğu gibi tüylü hayvanları ve cisimleri arka plandan ayırmak için en uygun yöntemlerden biri “extract”ı kullanmak olacaktır.

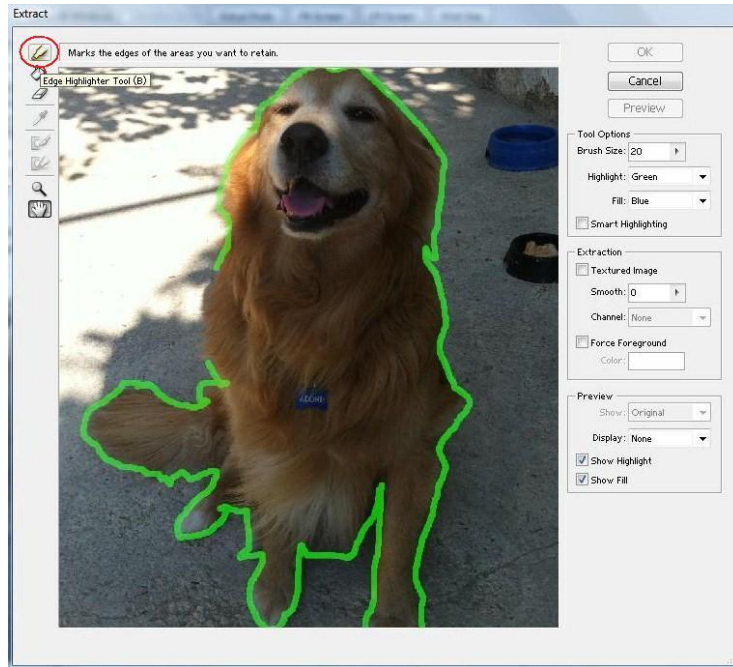
Resim 2.38: Arka plan işlem basamakları-2

Filter > Extract tıklayın.

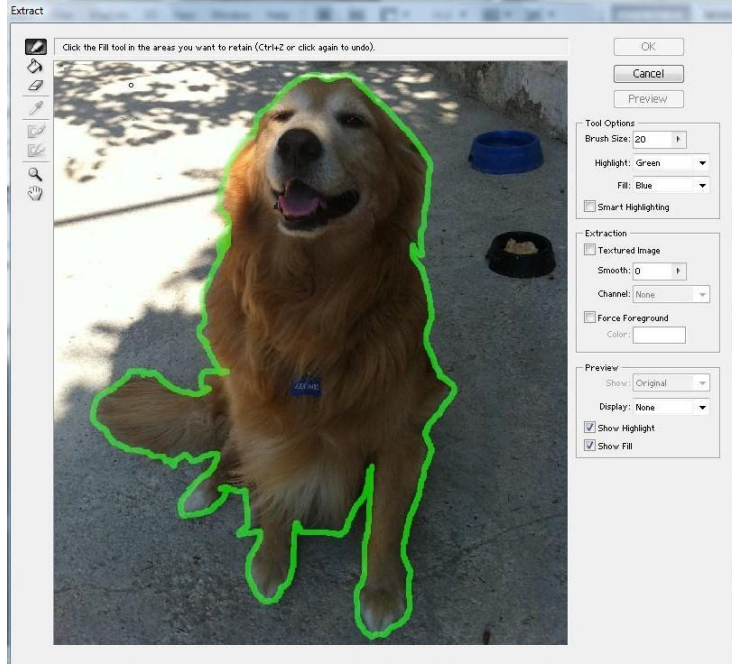
Resim 2.39: Arka plan işlem basamakları-3

Extract penceresi açılacaktır.

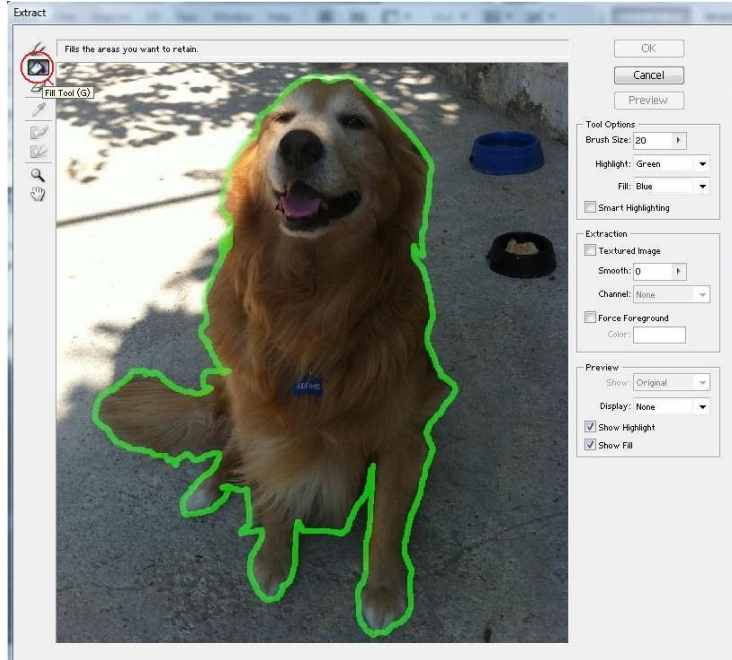
Resim 2.40: Arka plan işlem basamakları-4

Açılan Extract penceresinin sol üst köşesinde bulunan “Edge Highlighter Tool” aracını seçin.

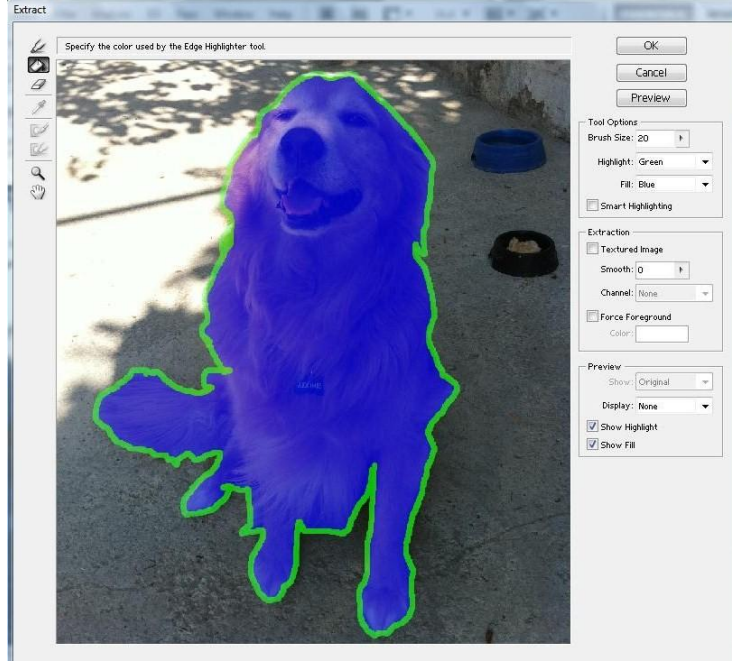
Resim 2.41: Arka plan işlem basamakları-5

Objenin etrafını tamamen bu yeşil çizgi ile çevirin. Fırçanız mümkün olduğunca küçük olsun. Yerine göre fırça kalınlığını artırıp azaltabilirsiniz.

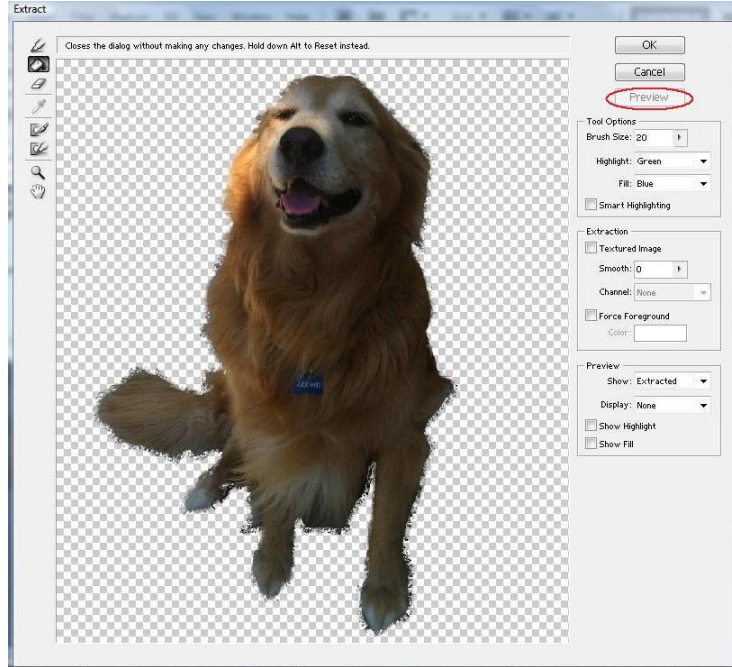
Resim 2.42: Arka plan işlem basamakları-6

Sol tarafta bulunan Fill tool (boya kutusu) aracını seçin ve yeşil hatlardan oluşan seçiminizin arasında bir yere tıklayın.

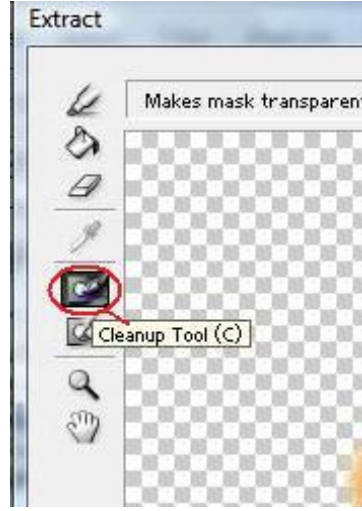
Resim 2.43: Arka plan işlem basamakları-7

Fill tool uyguladıktan sonra çalışmanız yukarıdaki gibi görünecektir.

Resim 2.44: Arka plan işlem basamakları-8

Çalışmanızın nasıl görüldüğünü göremiyorsanız sağdaki “Preview”i tıklayın çünkü bu şekilde yaptığınız ayarları onaylamadan önce ön izleme ile eksik ve noksanları görebilir, gerekirse tekrar düzenlemeler yapabilirsiniz. Kesilen resmin durumunu daha net görebilmek için sağdaki “Fill” açılır menüsünden bir renk seçerek kestiğiniz resmin etrafına dolgu da yapabilirsiniz.

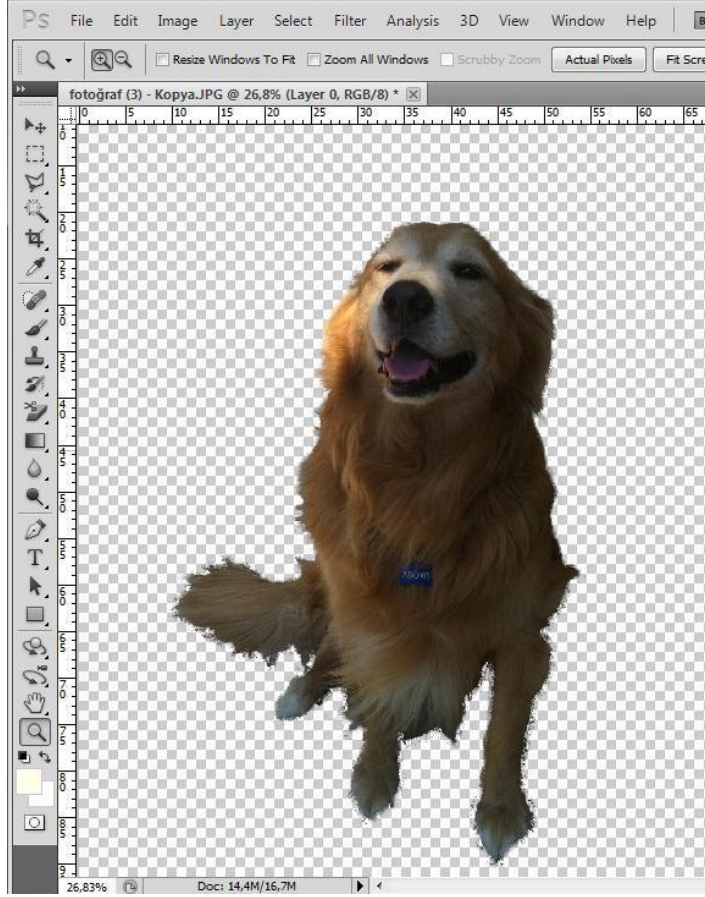
Resim 2.45: Arka plan işlem basamakları-9

“Cleanup” (temizleme) aracı (solda aşağıya doğru beşinci) ile istenmeyen kısımları temizleyebilirsiniz.

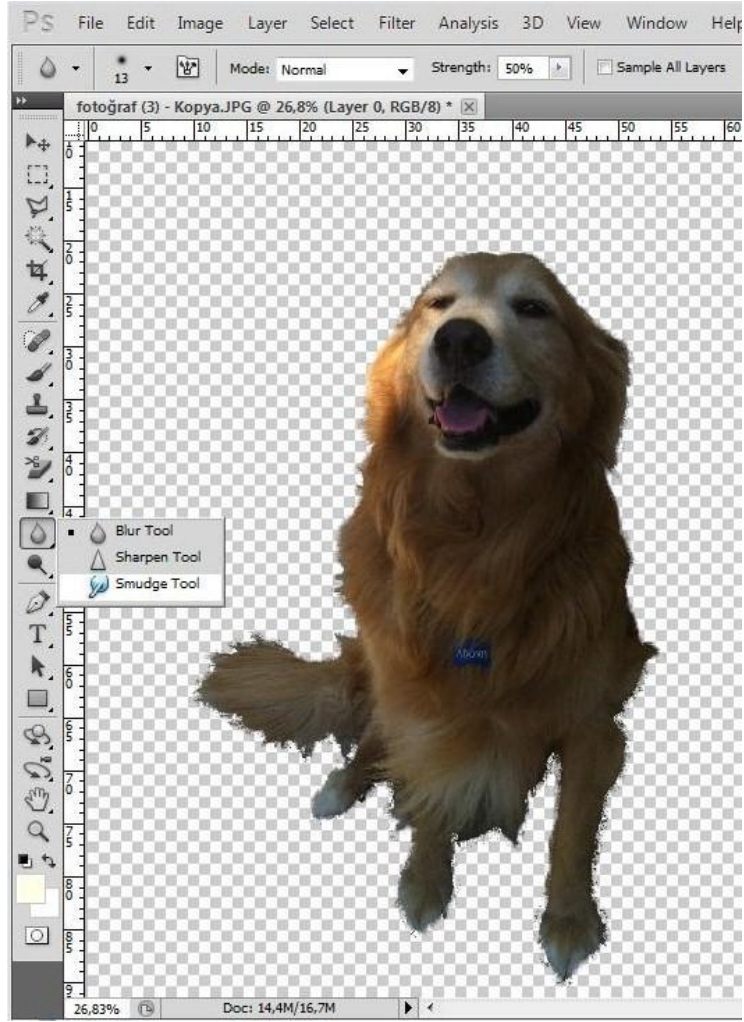
Resim 2.46: Arka plan işlem basamakları-10

“Edge touchup” aracı (solda aşağıya doğru altıncı) ile çalışmanızda gerekmeyen köşeleri temizleyebilirsiniz.

Resim 2.47: Arka plan işlem basamakları-11

Çalışmanızı bitirdikten sonra extracttan çıkmak için OK tıklayınız.

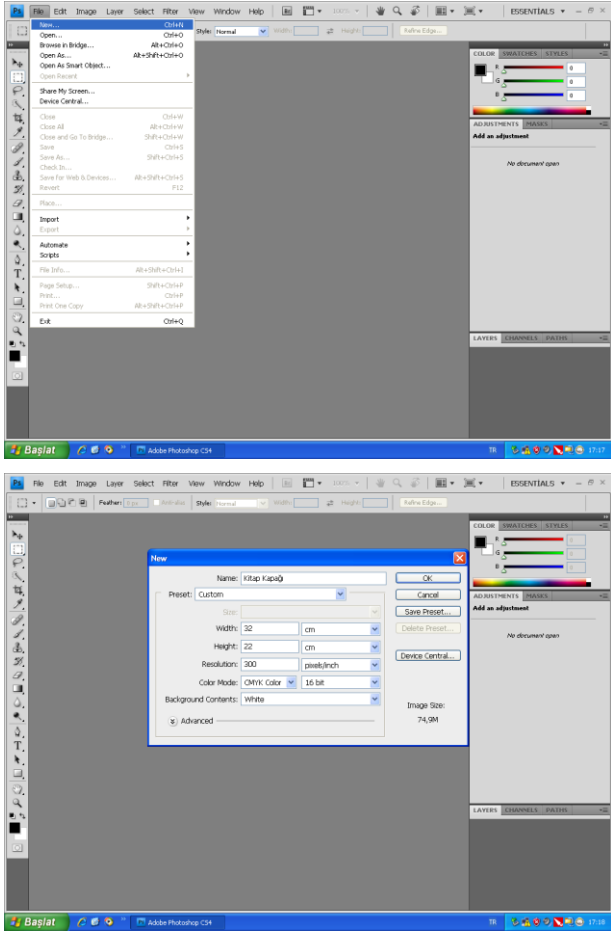
Resim 2.48: Arka plan işlem basamakları-12

Smudge aracını kullanarak keskin görünen ve göze batan köşeleri yumuşatarak çalışmanızın son hâlini ayarlayabilirsiniz. Gereken kısımlarda zoom yaparak çalışabilirsiniz.

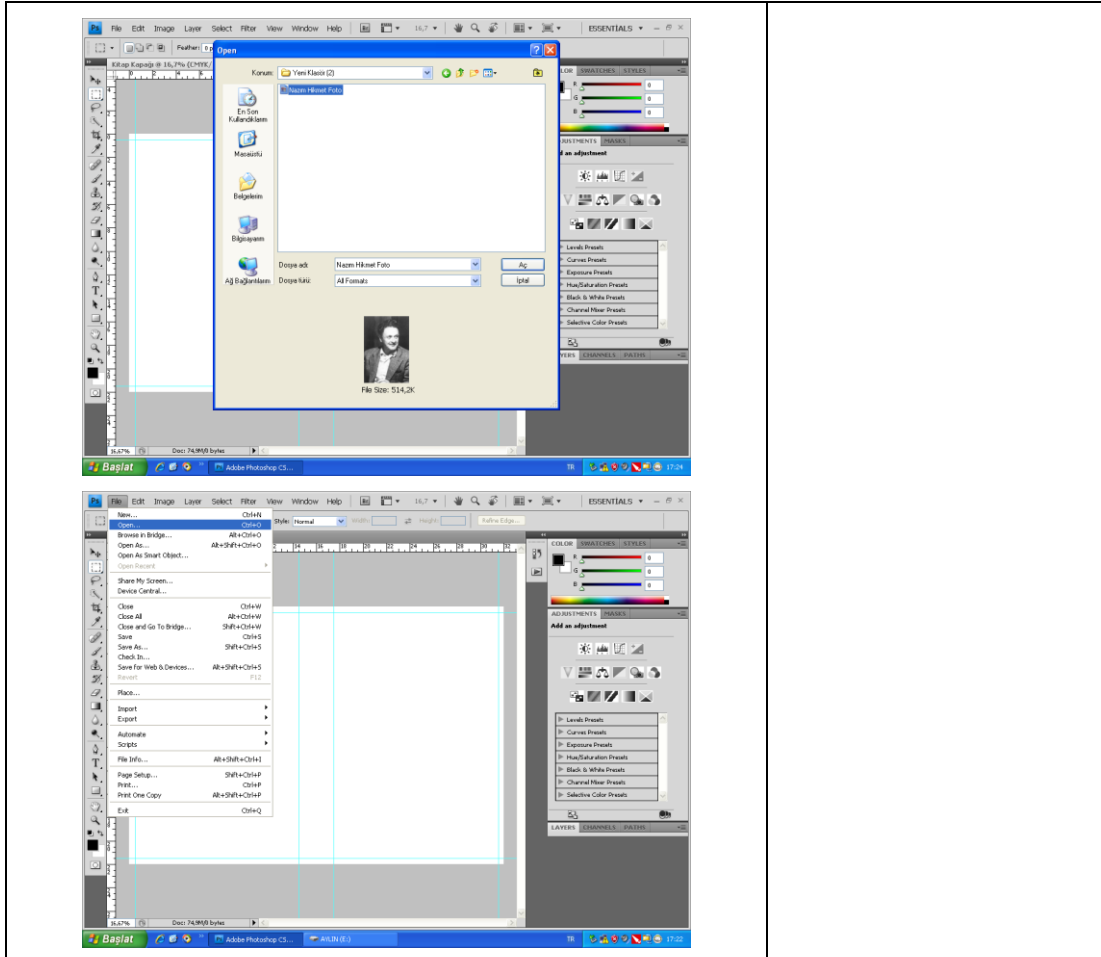

Resim 2.49: Arka plan işlem basamakları-13

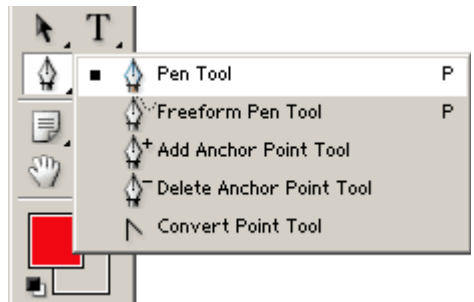
UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Görsel öğeleri bilgisayara aktarınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kitap ile ilgili bilgisayarda kayıt işlemlerini tek bir dosyada arşivlemelisiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resim işleme programında yeni dosya açınız (Ekranınızın sol üst köşesinde bulunan “File” sekmesinin alt seçeneklerinden biri olan “New”i tıklayarak yeni bir doküman açınız. Aynı işlemi Ctrl+N klavye kısayolunu kullanarak da yapabilirsiniz.). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma dokümanınıza isim vermeyi unutmayınız. ➤ Ölçü biriminizin mm ya da cm olması gerektiğini unutmayınız. ➤ Kapağınızın ölçülerini girerken makas payı için her kenardan 0,5 mm fazla alan bırakmayı unutmayınız. ➤ Resolutionunuzun 300, color modunuzun CMYK olmasına dikkat ediniz. ➤ Bundan sonra yapacağınız tüm işlemlerde (Ctrl+S) kaydetmeyi unutmayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma alanını belirleyiniz ➤ (Bunun için cetvel ve ızgarayı kullanınız.). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ölçülü çalışınız. ➤ Ön kapak, sırt ve arka kapak ölçülerinizi

	<p>doğru giriniz.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kenarlardan 0,5 mm makas payı bırakmayı unutmayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Görsel öğeleri sayfaya aktarınız ➤ (Ekranınızın sol üst köşesinde bulunan “File” sekmesinin alt seçeneklerinden biri olan “Open”ı tıklayarak dosyanızı açınız. Aynı işlemi Ctrl+O klavye kısayolunu kullanarak da yapabilirsiniz.). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dosyaları düzgün isimlendirmeniz, çalışma sırasında size rahatlık ve hız kazandıracaktır, unutmayınız.

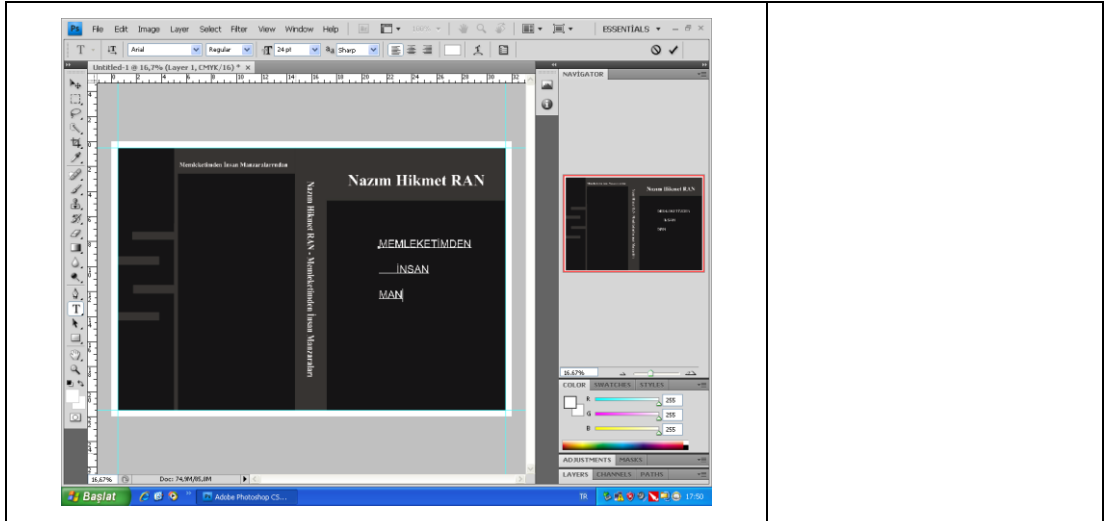

- Fotoğrafların arka planını temizleyiniz.
- Örneğimizde;
- Arka plan temizleme aracı olarak Pen Tool kullanılmıştır. Siz de çalışmanıza en uygun arka plan temizleme aracını kullanınız.

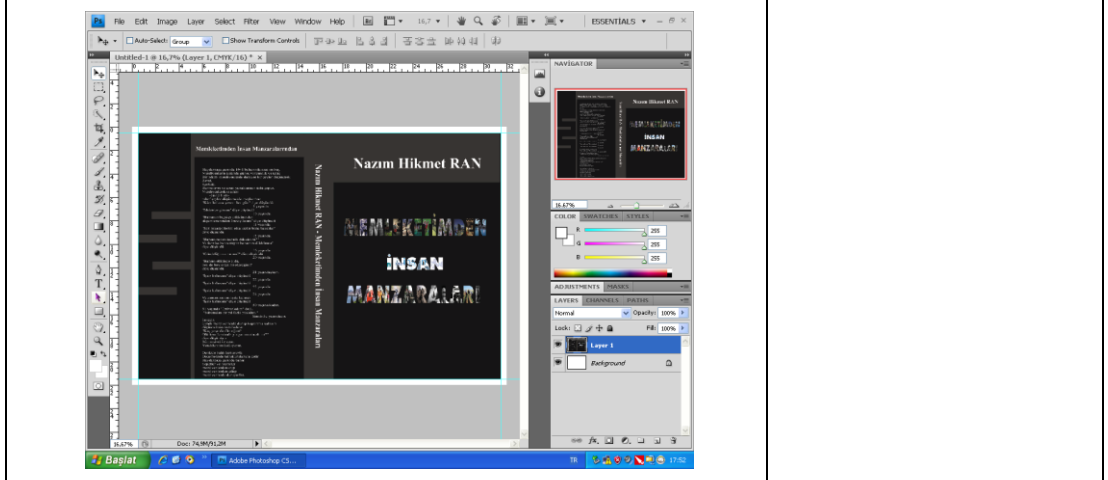

- Titiz ve dikkatli çalışınız.
- Fotoğrafınıza yakınlaşarak çizim alanınızı daha da netleştirmeyi unutmamalısınız.

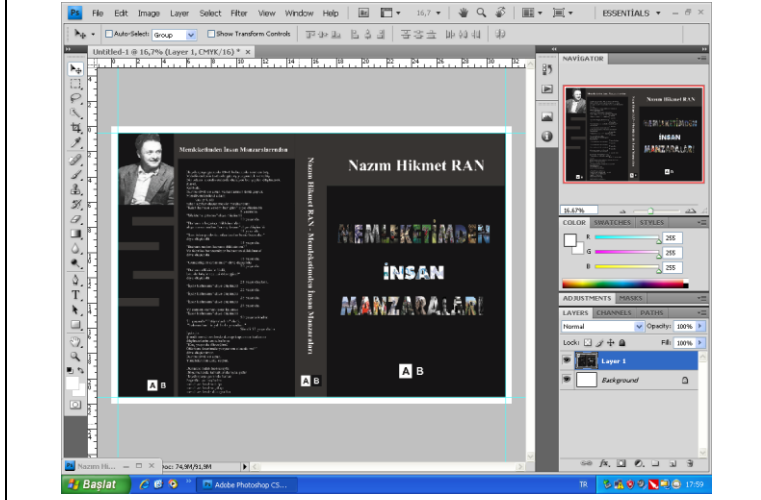
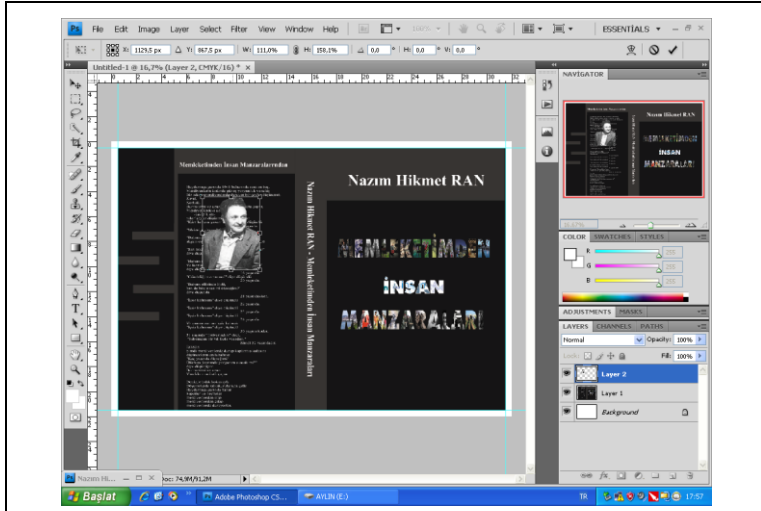
 <p>The first screenshot shows the original image of a man in a suit, zoomed at 16.7%. The second screenshot shows the image with a selection mask, zoomed at 12.9%. The third screenshot shows the image on a white background, zoomed at 50%.</p>	
<p>➤ Yazıları (kitap adı, yazar, yıl, yayınevi, yayınevi logosu, açıklayıcı kısa bilgi vb.) yerleştiriniz.</p>	<p>➤ Bilgilerde eksiklik olmamasına dikkat ediniz.</p>

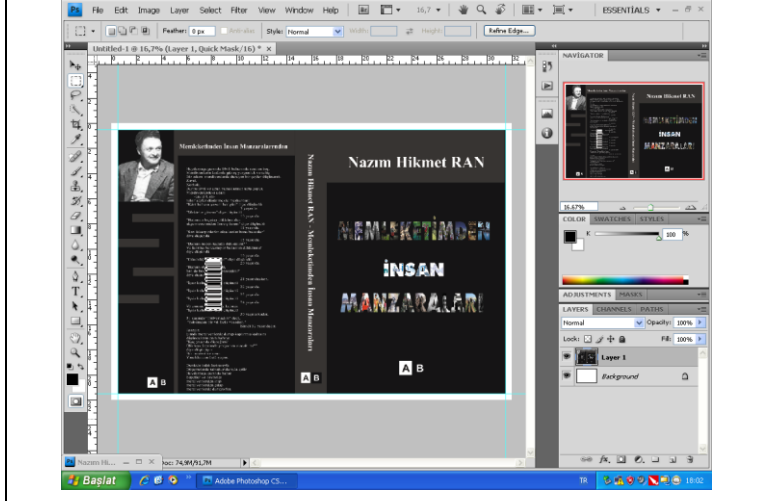
➤ Yazıları biçimlendiriniz.

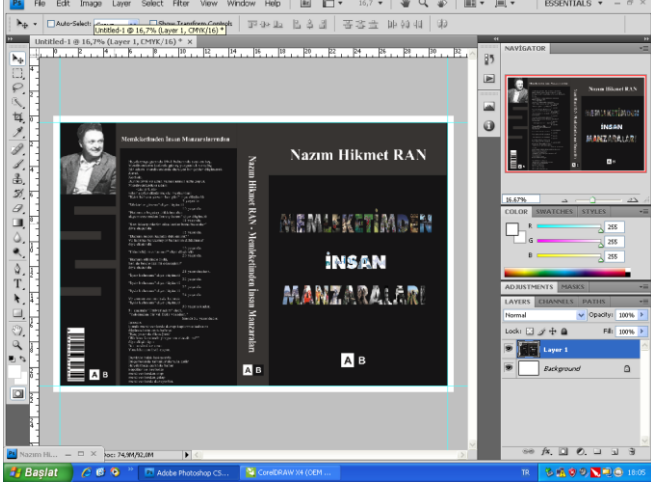
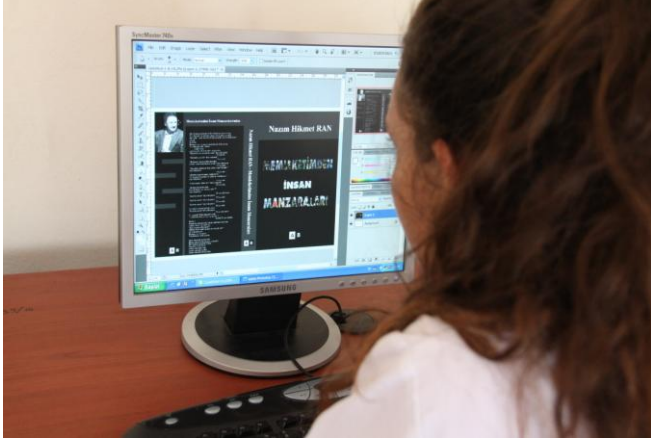

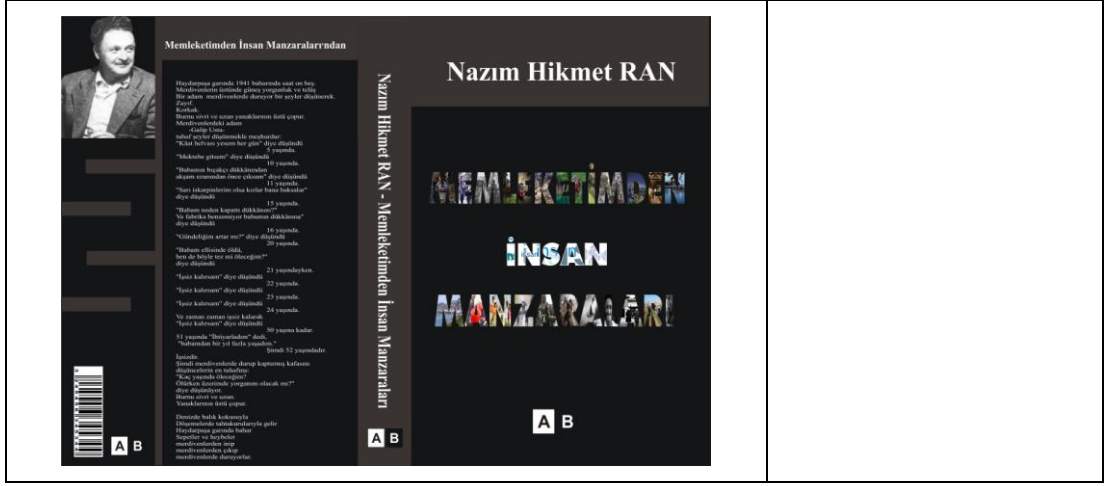
➤ Resimleri biçimlendiriniz.

➤ Barkodu yerleştiriniz.

	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yazı ile resim ilişkisi kurunuz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışmanızın bütünlüğüne özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışmanızın eksikliklerini kontrol ediniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Titiz olunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Belgeyi kaydediniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dosyanızı uygun formatta kaydetmeyi unutmayınız. ➤ Başka programlarda kullanmak için kullanacağınız formata göre kaydedebilirsiniz.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Bilgisayarda resim işleme programıyla, eskizini hazırladığınız “.....” adlı kitap kapağına bakarak orijinal kitap kapağı hazırlayınız.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Görsel öğeleri bilgisayara aktardınız mı?		
2. Resim işleme programında yeni dosya açtınız mı?		
3. Çalışma alanını belirlediniz mi?		
4. Görsel öğeleri sayfaya aktardınız mı?		
5. Fotoğrafların arka planını temizlediniz mi?		
6. Yazıları (kitap adı, yazar, yıl, yayınevi, açıklayıcı kısa bilgi vb.) yerleştirdiniz mi?		
7. Yazıları biçimlendirdiniz mi?		
8. Resimleri biçimlendirdiniz mi?		
9. Barkodu yerleştirdiniz mi?		
10. Yazı ile resim ilişkisi kurdunuz mu?		
11. Çalışmanızın eksikliklerini kontrol ettiniz mi?		
12. Belgeyi kaydettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise bir sonraki Öğrenme Faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Orijinalini hazırladığınız çalışmayı düzenli sunum dosyası olarak hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Kitap kapağı sunum örneklerini inceleyiniz.
- Araştırma işlemleri için internet ortamını, kütüphanelerin, üniversitelerin grafik bölümlerini kullanabilirsiniz.

3. BASKIYA İŞ GÖNDERİRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

Baskıya belge hazırlama, baskı öncesi grafik programı ile hazırlanan, çıkış ve kontrolle son hâlini alan dikkatli ve titiz çalışma gerektiren işlemlerden meydana gelir. Her çalışmanın (afiş, gazete, dergi, broşür, katvizit...) payı, dpi'ı, formatı farklıdır. Her çalışma ebadı ve formatı için ayrı ayarlamalar gereklidir. Görüntü düzenleme programında yapmış olduğunuz dosyayı TIFF olarak kaydedip bu dosyayı bir vektörel programa export etmeniz ve taşma paylarını, kesim croslarını burada belirtmeniz en uygundur. (4 renk standart işler için, CMYK)

3.1. Sayfayı Ölçümlendirme

Sayfa ölçümlendirmeyi program üzerinde yapmadan önce baskıda kullanılan ve bilinmesi gereken temel bazı bilgilerin açıklanması gerekmektedir.

3.1.1. Makas, Etek, Ağız ve Sırt Payları

Makas, etek, ağız ve sırt payları baskının kâğıda tam ölçülü basılması için bilinmesi ve hesaplanması gereken temel ayarlardır.

3.1.1.1. Makas Payı

Baskı makinelerinde kâğıdı tutup baskı kazanına taşıyan metal tutucuya makas denir. Bu makasların kâğıdı tuttuğu kısma baskı yapılamaz. Genelde bu mesafe 1,5 cm olarak alınır ve bu ölçüye makas payı denir.

3.1.1.2. Etek

Kâğıdın baskıdan çıktığı yöne etek denir. Etek payı en az 1 cm olmalıdır.

3.1.1.3. Ağız ve Sırt Payları

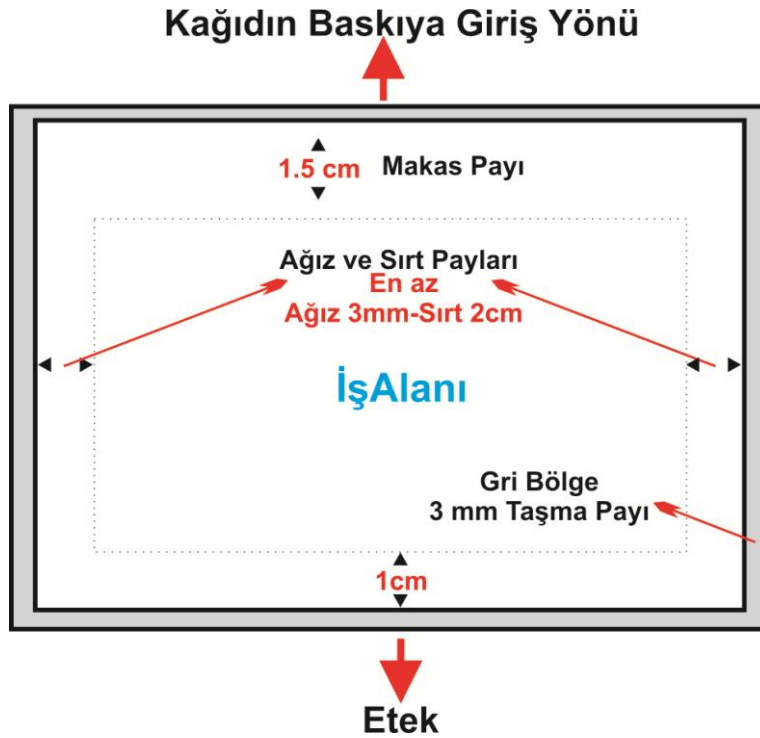
Kitap, dergi, katalog gibi çok sayfalı basılı materyallerin sayfalarını bir arada tutabilmek için kâğıdın zımbalama, dikme veya yapıştırma işleminin yapıldığı tarafına sırt, sırtın karşı tarafına ise ağız denir. Ağız tarafında tıraşlama (giyotinde keserek kenar düzeltme) payı, sırt tarafında ise dikim payı bırakılmalıdır.

Tıraş payı, basılı materyalin kalınlığına (sayfa sayısına göre) en az 3 mm, sırt tarafından ise en az 2 cm bırakılmalıdır.

3.1.2. Taşma Payı (Bled)

Taşma payı, basılı materyallerin tıraşlanacak taraflarında en az 3 mm pay bırakılmasıdır. Aksi takdirde tıraşlama esnasında işimizin ebadı küçülecektir.

Örneğin, tıraşlandıktan sonra 20 cm x 28 cm ebadında olması gereken işin her kenarından 3 mm taşma payı bırakılarak 20,6 cm x 28,6 cm olarak hazırlanmalıdır. Ancak bu, büyültme işlemi yaptığımız için ebatlarının büyütülmesi olarak düşünülmemelidir. Taşma payı ebatlarını değiştirmeden kenarlarda 3 mm kesim payı bırakılmasıdır.

Resim 3.1: Sayfanın ölçülendirilmesi

3.1.3. Rehberler ve Kontrol Şeritleri

Baskıda kolaylık sağlaması açısından çiziminizin çıkışına bazı işaretler eklemeniz gerekir. Bunlardan biri de rehberlerdir. Rehberler baskı esnasında baskı operatörünün renkleri üst üste oturtmasını sağlayan işaretlerdir. Baskı operatörü bu işaretleri her rengin

baskısında üst üste getirerek renk kaymalarını önler. Bu işaretlerin doğru olarak yerleştirilebilmesi için iş ebadı ile çalışma sayfası ebadının aynı olması, yazdırma sayfa ebadının ise bunlardan büyük olması gerekmektedir.

- Kalınlıkları: Rehberlerin kalın olarak yerleştirilmesi baskının üst üste oturmasında problem çıkarabilir. Bu nedenle rehberler 0,3 puntodan kalın olmamalıdır.
- İş Alanından Uzaklıkları: Vektörel çizim programı, rehberleri iş alanının 4 mm dışına vermektedir. Böylece baskı sonrası yapılan kesimden sonra iş alanı içinde rehber kalmaması sağlanmış olur.

3.1.3.1. Crop Marks

Tasarımın köşelerine belirli bir işaret konulur. Böylece kesilecek bölüme bu işaretler bir referans oluşturur. Tasarımdaki kesim yerleri (trim) siyah, filmleri çakıştırmak için kullanılan croslar “Registration” olmalıdır. Ayrıca kesim yerleri için tasarımın kenarında en az 0,5 cm’lik pay bırakılmalıdır.

Registration, CMYK değerlerinin hepsinin %100 olması anlamına gelmektedir. (C%100 M%100Y %100 K%100)

3.1.3.2. Registration Marks

Diğer adıyla cros (rehber) diyebiliriz. Bu işaretler yardımıyla renklerin üst üste oturması sağlanır. Filmleri çakıştırmak için kullanılan croslar “Registration” olmalıdır.

3.1.3.3. Color Calibration Bar

Baskı esnasında renklerin kontrol edilebilmesi için çalışma alanının dışına yerleştirilen kutucuklardır.

3.1.3.4. Densitometers Scales

Gri tonlardan oluşan bir dizi kutucuğu çalışma alanının dışına ekler. Böylece film çıkış alma esnasında renk yoğunluğu kontrol edilir.

Resim 3.2: Sayfa işaretleri

A. Densitometers Scales (Degradate renk tonu çubuğu) **B.** Etiket **C.** Registration Marks (Çakıştırma işaretleri) **D.** Color Calibration Bar (Aşamalı renk çubuğu) **E.** (Crop Marks) Köşe kırpma işareti **F.** Orta kırpma işareti **G.** Açıklama **H.** Yıldız hedef

3.2. Spot Renkler

Bazı durumlarda, spot renkli baskı kullanılır. Spot renkler proses renkli (CMYK) mürekkeplerin yerine veya bunlara ek olarak kullanılan önceden karıştırılmış özel mürekkeplerdir. Her spot renk için baskıda ayrı kalıp olması gerekir. Spot renkler üretici tarafından özel mürekkeple hazırlanır.

Spot renkler, kusursuz üretilmesi gereken veya CMYK ile üretilmesi zor olan renkler, firma logoları veya özel efektler için kullanılır.

Spot renkler programlar tarafından doğrudan ayırt edilebilir. Bazı programlarda yazılışları ile diğer renklerden; bazılarında da belirli işaretler konularak ayrılır.

Matbaaya kullandığınız spot renklerle ilgili bilgi vermelisiniz.

3.3. Pantone Renkler

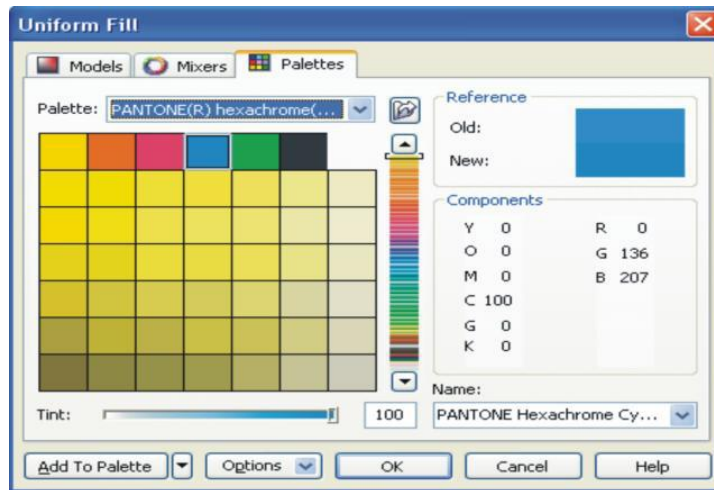
Pantone renk kataloğu tire renkleri içeren ve her rengin ofset baskı sisteminde nasıl elde edileceğini karışım formülleriyle veren bir renk kataloğudur. Bu katalog rengi hem parlak (coated) hem de mat (uncoated) olarak ayrı ayrı göstermektedir. Pantone renk ifade edilirken renginin mat veya parlak bölümden seçildiğini belirtmek için renk numarasının sonuna U ve C harfleri eklenmektedir. Her bir rengin karşılığı pantone numarası mevcuttur ve her rengin altında formülü yazılıdır. Formül, yüzde ve ölçü olarak iki şekilde verilmiştir.

Pantone renkler baskıda CMYK mantığı ile oluşturulmaz. Bu renklere ilave olarak ya da yalnız basılabilir. Pantone renkler özellikle rengin değişmesinin istenmediği kurumsal kimlik çalışmalarında tercih edilir. Renklerin ortak evrensel lisansı olarak tanımlanabilir.

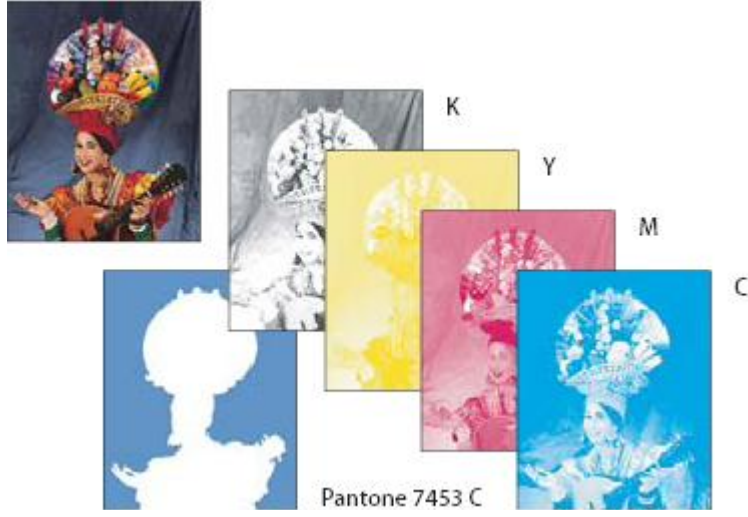
Çalışmanızın renklerinin matbaada basılmış hâlini pantone kataloglarından görebilirsiniz. Matbaaya kullandığımız pantone renklerin numaraları ile ilgili bilgi vermelisiniz.

Resim 3.3: Pantone renk kataloğu

Resim 3.4: Pantone renk paleti

Resim 3.5: Pantone renk kullanılmış ve renk ayrımı yapılmış bir çalışma

3.4. Trapping

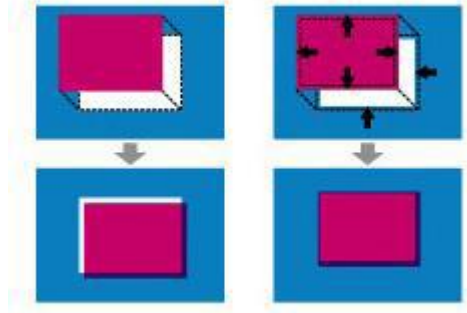
Baskı mürekkebi doğal olarak yarı şeffaftır. Bu yüzden, üst üste basılan renkler birbirlerinin karışımı olan renkte görünür. Örneğin mavi bir tabaka üzerine sarı harfler basılmak istendiğinde mavi renk yalnızca sarı harflerin bulunduğu noktalarda kaldırılmalıdır. Eğer sarı harfler mavi fonla aynı tabakaya basılırsa renkler karışır ve ortaya yeşil bir renk çıkar. Bu operasyonun adı alt tabakadaki rengin çıkartılması adını alır.

Resim 3.6: Alttaki rengin çıkartılması

İçinde CMYK bulunan levha mavi bir tabaka üzerine basılırsa levhanın hareket etmesi, mavi tabaka ile bordo renkler arasında boşluklar bırakacağından kesinlikle önlenmelidir. Bunun kontrolü için CMYK rengi bulunan alanı genişletmek gerekir. Bu işleme trapping denir. Beyaz zemini açığa çıkaran boşluklar kalmasını önler.

Trapping işlemi yapılmazsa levhanın çok hafif bir oynamasında dahi beyaz zemin ortaya çıkacaktır.

Resim 3.7: Trapping

3.5. Overprint

Vektörel programlarda %100 siyah renkler genelde otomatik olarak overprint'tir. Fakat bazı durumlarda siyah olarak yazdırılıp path'e çevrildikten sonra başka bir renk verilen yazılar, hâlâ overprint özelliği taşır, bunların kontrol edilip gereksiz overprintlerin kaldırılması gerekmektedir.

“Overprint” sözcük olarak “üstüne bas” demektir. Renk ayırımında ise “overprint” olarak işaretlenen bir objenin altında yer alan farklı renkteki zeminler boşaltılmaz.

Bu nedenle “overprint” verilmiş bir objenin altındaki renkleri örtecek kadar koyu bir renge sahip olması gerekir. Çünkü ofset baskıda kullanılan mürekkepler yarı şeffaftır ve üste basılan renk alttaki renkle etkileşir.

Örneğin siyah renge sahip obje ve yazılar genellikle “overprint” olarak işaretlenir. Bu işlemi eğer sayfa üzerinde siyah renge sahip olan bütün objeler için yaparsanız objeleri tek tek seçip “overprint” demenize gerek yoktur. Bu komutu baskı sırasında siyah film tabakasının kendisine vermek daha kolaydır.

Resim 3.8: Overprint

Örneğin ilk şekildeki gibi A cyan, B magenta, C yellow renklerinden oluşan üç objemiz var ve üst üste örtüşüyor.

Bunlar baskı sırasında; “Overprint” seçeneği vermezsek film baskısı sırasında otomatik olarak örtüşen renklerin altı boşaltıldığı için ikinci şekilde olduğu gibi baskı

sırasında karışmayacaktır.

“Overprint” seçeneği verirse renklerin üst üste geldiği (örtüştüğü) bölgeler film baskısı sırasında altını boşaltmayacağından matbaa baskısı sırasında boyaların karışımından ötürü üçüncü şekilde görüldüğü gibi farklı tonda bir renk oluşturdukları görülür.

“Overprint gerekli midir?” sorusuna şu şekilde cevap verebiliriz.

Açık renkli zemin olarak kullandığımız bir dokunuz olduğunu düşününüz. Bunun üzerinde ise koyu kahverengi ince çizgileriniz olduğunu varsayınız. Eğer bu çizgiler için “overprint” seçeneğini işaretlemezseniz renk ayırımında zemin üzerine gelecek olan çizgilerin yeri, zemin filminde boş çıkar. Baskı sırasındaki en ufak bir ayarsızlık, çizgilerin bu boşluklara tam olarak oturmamasına neden olur ve basılmış iş üzerinde beyazlıklar kalır.

3.6. Resimler

Tasarımda kullandığımız görüntüler yüksek çözünürlük için TIFF veya EPS, 300 ppi ve CMYK olmalıdır. İçlerinde path veya alfa kanal (eğer masking istenmiyorsa) kullanılmışsa bunlar silinmelidir.

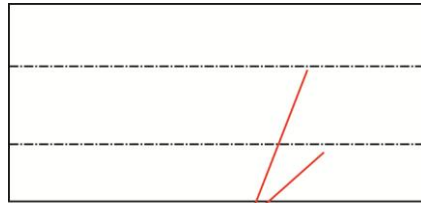
PPI Pixel Per (cm) Inch: İnç başına düşen piksel sayısı demektir. Genellikle DPI ile karışır ancak ikisi farklı birimlerdir. Bir inç = 25.4 mm veya 2.54 cm'dir.

3.7. Yazılar

Bilgisayarımızda bulunan yazı karakterleri bir başka bilgisayarda olmayabilir. Eğer tasarımınızı başka bir bilgisayara taşıyacaksanız kullandığımız yazı karakterlerinin değişmemesi için yazınızı resme dönüştürmelisiniz. Bunu yapmadan önce çalışmanızın bir kopyasını almayı unutmayın. Çalışmanızdaki yazılarda değişiklik yapmanız gerekirse resme dönüştürdükten sonra yapamazsınız. Çünkü o artık yazı olmaktan çıkmış resme dönüşmüştür (Freehand: Convert-to-Paths, Illustrator: Create Outlines, Corel: Convert-to-Curves).

3.8. Kırım Yerleri

Tasarımda kırım varsa bunların hizaları kontrol edilmelidir. Kırım çizgileri noktalı çizgi ile gösterilir.

Kırım Çizgileri

Resim 3.9: Kırım çizgileri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda, eskiz ve orijinal kitap kapağı sunumu yapabileceksiniz.

Kullanılacak araç gereç

- Bilgisayar
- Tarayıcı
- Yazıcı
- CD
- Dosya
- Tasarıma uygun çıktı kâğıdı
- Tasarıma uygun paspartu kâğıdı
- Yapıştırıcı
- Makas
- Cetvel
- Gönye takımı
- Kalem
- Silgi

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Orijinalin renkli yazıcıdan çıktısını alınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Renkli yazıcımıza A4 ya da A3 ebadında kaliteli fotoğraf kâğıdı koyunuz.➤ Resim işleme programında File menüsünden Print komutunu seçiniz.➤ Yazıcı ayarlarında kullandığınız sayfa ebadını (A4/A3) doğru giriniz.➤ Baskı rezolasyonunu yüksek tutunuz.➤ Yazıcının kâğıdın kenarlarından belli ölçülerde içeride baskı yapacağını unutmayınız.➤ Unutmayınız bu bir sunum çıktısı olacaktır.➤ Çalışmanızı kâğıda fitleyerek çıkış alabilirsiniz.

<p>➤ Yazıcıdan aldığımız renkli çıktınızı paspartulayınız.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Paspartu hazırlamak çalışmanızın sınırlarını belli eder. Görselliğe hitap etmeniz gerektiğini unutmayınız.➤ Çalışmanızın renklerine uygun paspartu kâğıdı seçiniz.➤ Çalışmanızın kâğıt gramajına ve dokusuna uygun paspartu kâğıdı seçiniz.➤ Sunum dosyanızdaki tüm paspartularınızın birbiriyle uyumlu olmasına dikkat ediniz.➤ Paspartuları hazırlarken temiz ve düzenli çalışmaya dikkat ediniz.
<p>➤ Boyadığınız eskizin paspartusunu kontrol ediniz.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Eskiz çalışmasında neticelendirip renklendirdiğiniz eskizi paspartularken gözden kaçırdığınız şeyler olabilir:➤ Taşmış boyalar➤ Fırça izleri➤ Yapıştırıcı artıkları➤ Kesim hataları➤ Asetat ile kaplama➤ Eskizin adı➤ Paspartulu ve sonlandırılmış kitap kapağı tasarımınızı hem müşterinize sunacaksınız hem de sergi, fuar ve benzeri sanatsal etkinliklerde de kullanabileceksiniz.

<p>➤ Orijinal çalışmayı CD'ye kaydediniz.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Orijinal çalışmanızı JPEG, EPS, TIFF, PSD biçimlerinde kaydediniz.➤ JPEG: Bütün bilgisayarlarda çalışmanızın görüntülenmesini sağlamak için JPEG formatında kayıt yapınız.➤ EPS: Baskı öncesi birimlerde çalışmanızın baskıya hazırlanmasını sağlamak için EPS formatında kayıt yapınız.➤ TIFF: Diğer vektörel ve resim işleme programlarında da çalışmanızı devam ettirme ihtiyacını düşünerek yüksek kalitedeki TIFF formatında kayıt yapınız.➤ PSD: Çalışmanızda her türlü değişikliği yapmak için tekrar resim işleme programında çalışabileceğiniz PSD formatında kayıt yapınız.➤ Dört farklı formatta kaydettiğiniz dosyaları boş CD'nize kopyalayınız.
<p>➤ Sunum dosyasını hazırlayınız.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışmaları teker teker şeffaf dosyalara düzenli bir şekilde yerleştirmeye dikkat ediniz. <p>Föy içinde;</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Kitap kapağı için aldığımız ve oluşturduğunuz brief (Bilgilendirme) dosyasını bulundurunuz.➤ Kitap kapağı eskizlerini bulundurunuz.➤ Boyanmış ve paspartulanmış kitap kapağı tasarımını bulundurunuz.➤ Yazıcıdan fotoğraf kâğıdına aldığımız çıktıyı bulundurunuz.➤ JPEG formatında kayıtlı CD'yi bulundurunuz.➤ Baskı işlemini müşteriniz üstlenmiş ise EPS, TIFF ve PSD formatında kayıtlı CD 'yi de bulundurunuz.

<p>➤ Orijinali onaylatınız.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Bütün yazışmalarınızın yazılı ve onaylı olmasına dikkat ediniz. Onay almadan hiçbir şekilde tasarımlarınızı baskıya göndermemelisiniz.➤ Müşterinize sunduğunuz kapak tasarımı sunum dosyasından sonra;➤ Fikir alışverişinde bulununuz.➤ Ortak noktaya varınız.➤ Orijinal çalışmanın onaylanmasını bekleyiniz.➤ Onaylanan çalışmayı bir sonraki adım olan baskı öncesi birimine ulaştırınız.➤ Onaylanmamış çalışmadaki eksik ya da fazla yönleri not ediniz.➤ Tekrar çalışmaya başladıysanız daha önce takip ettiğiniz işlem basamaklarına eksik ya da fazla görülen kısımdan tekrar başlayınız.
---------------------------------	--

KONTROL LİSTESİ

“.....” adlı kitap kapağı tasarımınızın sunumunu yapınız.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Orijinalin renkli yazıcıdan çıktısını aldınız mı?		
2. Yazıcıdan aldığınız renkli çıktınızı paspartuladınız mı?		
3. Boyadığınız eskizin paspartusunu kontrol ettiniz mi?		
4. Orijinal çalışmayı CD'ye kaydettiniz mi?		
5. Sunum dosyasını hazırladınız mı?		
6. Orijinali onaylattınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınızı “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Ofset baskıda makas payı kaç mm olmalıdır?
A) 10 mm B) 15 mm C) 20 mm D) 25 mm
2. Aşağıdakilerden hangisi makas payı ifadesi için doğrudur?
A) Kâğıdın baskı makinesinde makasların tuttuğu paydır.
B) Kâğıdın giyotinde kesilecek tarafında bırakılan paydır.
C) Silme zeminin büyütülmesidir.
D) Renk kontrol şeritlerinin yerleştirilmesi için bırakılan paydır.
3. Baskının tıraş alınacak tarafında bırakılacak 3 mm paya verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?
A) Makas payı B) Taşma payı C) Sırt payı D) Etek payı
4. Ofset baskı esnasında renk yoğunluğunun kontrol edilebilmesi için iş alanı dışına yerleştirilen işaret aşağıdakilerden hangisidir?
A) Crop marks B) Registration marks
C) Color calibration bar D) Densitometers scales
5. DPI, aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?
A) 1 santimetre karedeki nokta sayısı B) 1 cm üzerindeki nokta sayısı
C) 1 santimetre karedeki nokta sayısı D) 1 inç üzerindeki nokta sayısı
6. Ofset baskıda renkler arasında boşluk oluşmaması için renk bulunan alanları genişletme işlemine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?
A) Overprint B) Renk ayırımı C) Taşma payı D) Trapping
7. Renk ayırında bir rengin altındaki rengi doldurma işlemine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?
A) Overprint B) Kontrol şeridi C) Taşma payı D) Trapping

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

“.....” adlı kitabın, kitap kapağı tasarımını yapınız.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kitap ile ilgili bilgileri aldınız mı?		
2. Konuya yönelik araştırma yaptınız mı?		
3. Verileri dosyada topladınız mı?		
4. Konuya karar verdiniz mi?		
5. Çizim araçlarını hazırladınız mı?		
6. Eskiz uygulanacak yüzeyleri seçtiniz mi?		
7. Eskiz uygulanacak yüzeyleri çizim masasına sabitlediniz mi?		
8. Kara kalem tekniği ile eskiz alanını belirlediniz mi?		
9. Kara kalem tekniği ile eskizi hazırladınız mı?		
10. Seçilen eskizi renklendirdiniz mi?		
11. Eskizin eksikliklerini kontrol ettiniz mi?		
12. Eskizinizde kitap kapağında olması gereken öğeleri kullandınız mı?		
13. Görsel öğeleri bilgisayara aktardınız mı?		
14. Resim işleme programında yeni dosya açtınız mı?		
15. Çalışma alanını belirlediniz mi?		
16. Görsel öğeleri sayfaya aktardınız mı?		
17. Fotoğrafların arka planını temizlediniz mi?		
18. Yazıları (kitap adı, yazar, yıl, yayınevi, açıklayıcı kısa bilgi vb.) yerleştirdiniz mi?		

19. Yazıları biçimlendirdiniz mi?		
20. Resimleri biçimlendirdiniz mi?		
21. Barkodu yerleştirdiniz mi?		
22. Yazı ile resim ilişkisi kurdunuz mu?		
23. Çalışmanın eksikliklerini kontrol ettiniz mi?		
24. Belgeyi kaydettiniz mi?		
25. Orijinalin renkli yazıcıdan çıktısını aldınız mı?		
26. Yazıcıdan aldığınız renkli çıktınızı paspartulattınız mı?		
27. Boyadığınız eskizin paspartusunu kontrol ettiniz mi?		
28. Orijinal alışmayı CD'ye kaydettiniz mi?		
29. Sunum dosyasını hazırladınız mı?		
30. Orijinali onaylattınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	kitap kapağı
2	sattırma
3	sırt
4	yazarın adı, yayınevi
5	yukarıdan aşağıya
6	bütün
7	teknikler

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	A
3	B
4	C
5	D
6	D
7	A

KAYNAKÇA

- BECER, Emre, **İletişim ve Grafik Tasarım**, Dost Kitapevi Yayınları, Ankara, 1999.
- KOÇAK Gülbin, **Anadolu Sanat**, Sayı 1, Aralık, 1993.
- **Ofset Baskıya Belge Hazırlığı** modülü, Matbaa Teknolojisi Alanı
- RIZA, E.T, **Eğitim Teknolojisi Uygulamaları**, Anadolu Matbaası, İzmir, 1997.
- TEPECİK, Adnan, **Grafik Sanatlar**, Detay&Sistem Ofset, Ankara, 2002.